ԹՎ. 8ՇԱՐԻ 8653 (Ս. Տ) 1 ՄԱՅԻՍ 1896 19 ԱՊՐԻԼ 1896 17 ԶԻԼԳԱՏԻ 1313 ՇԻՐԲԱՔ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՏԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂՒԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ

Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه غزته آره‌وك ادارهسی

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դրամեկան արժէք	150
» » Վեցամսեայ » »	75
» » Եռամսեայ » »	40
Օտար երկիրներէ Տարեկան Ֆրանկ	56
» » Վեցամսեայ »	28
Ընտ՝ թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր. Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախիր միօրեակ Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հեռագրաց տան տպագրական մեքանեներով տպուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԾՈՎՈՒ ԱԶԱՏԱՐԱՐՆԵՐԸ

Սեւ ծովու բերանը գտնուող ազատարարներու կայանին վրայ, զոր կը վարէ անգլիացի մը՝ նաւապետ Բալմըր, պարբերարար հրատարակուող տեղեկութիւնները ոչ միայն կը հետաքրքրեն ընթերցողները, այլ հիացական տպաւորութիւն մը կը թողուն ի լուր անձնուիրութեան և արութեան օրինակներուն որոնք առաջ կուգան ալիքներուն դէմ մարդուն մաքառումէն՝ իր նմաններուն օգնութեանը համար։ Այս ճիգին վերաբերող չահեկան ծանօթութիւններ հրատարակուեցան այս օրերս բարիզեան մէկ քանի թերթերու մէջ, Ֆրանսայի ենուսաբեկեալներու ազատման կեդր. ընկերութեան՝ ընդհանուր ժողովին առթիւ որ անցեալ կիրակի գումարուեցաւ Սորբոնի մեծ ամփիթատրոնին մէջ։ Ընկերութիւնը որ հիմնուած է 1865 ին, այդ թուականէն ի վեր հետեւեալ փրկագործութիւնները կատարած է, ինչպէս կը տեսնուի իր տեղեկագրէն. 7548 հոգի ազատուած՝ գործիներու միջոցաւ. 1530 հոգի ազատուած՝ նաւազներու անձնուիրութեամբ, որոնց գանազան վարձատրութիւններ եղած են. 930 նաւեր ազատուած կամ օգնութիւն գտած։

Երեսուն տարուան մէջ, ուրեմն, 9078 կեանք փրկուած. և կը դիտուի որ այս ամենը ինչ համեստութեամբ պատմուած են ընկերութեան վարիչներուն կողմէ. օրինակի համար, Պրէհա կղզիին ազատարարներու մասնախումբին պետ Պ. Բըլթիզօնի մէկ տեղեկագիրը կը պատմէ չորս ձկնորսներու ազատումը, որ տեղի ունեցեր է վերջին մարտ 6 ի գիշերը։ Փոթորսէն իմաց տրուած էր ազատարարներուն թէ կղզիին բացերը, Սիրլոս կոչուած քարաժայռերուն մօտ, ձկնորսի մակոյկ մը կայ, վտանգի մէջ, ուր միակ մարդ մը կը մաքառէր ալիքներուն դէմ. արհաւիրալից գիշեր մը. փոթորիկը կը գոռար և հովը կը փչէր ուժգին. կայանին մարդերը, անեկիզ, ծով իջուցին իրենց մակոյկը և հեռացան, անհետացան մութին մէջ։ Երկար ու ապարդիւն դեգերումէ մը վերջ, որու միջոցին կենային կեանքերնին վրայ տալ, կ'ուղղուին գէպի խոլ մը որը կը նշմարեն ալեկոծ մակոյկը. նաւավարը ուժասպառ իսկած էր նաւակին խորը, մահուան սպասելով. քովը պառկած էին իր երեք զաւակները,—մեծը տասնչորս տարու և միւսները եօթը և վեց,—գլխէն անկենդան, ցուրտէն ու երկիւղէն։ Իրենց շունչով ու հագուստներով զանոնք տաքցուցեալ եռը, առին ցամաք բերին, ջուրով լեցուն նաւակին հետ, զոր չուզեցին մոռնալ, վասն զի գիտէին թէ խեղճ ձկնորսին ապրուստի միակ միջոցն էր ան։

Տեղեկագիրը չի պատմեր երեք ժամու մաքառումը զոր ունեցած էին ազատարարները՝ փոթորկին ու ծովին դէմ. չորս հոգի փրկուած էին մահուան վտանգէ. այս կը բաւէ իրեն. արիութիւն, անձնուիրութիւն, զոհողութիւն բառերը ոչ իսկ գործածուած են անոր մէջ։ Այսպէս ուրիշներուն համար ալ, պարտականութեան հերոսներ ամենքն ալ որոնք ծովեզրին վրայ խրճիթներու մէջ առաջ կ'անցնին ու կեանքեր փրկելէ ետք՝ կը վերադառնան, թրջած, դողահար, վաստակեալ, անխօսուկ դէպի իրենց կայանը ուղղուելով, իբր թէ շատ պարզ բան մը կատարած ըլլային։ Ազատարարներու ընկերութիւնը չի մոռնար սակայն զանոնք, և ամեն տարի, իր տարեկան ժողովին, կը հաչակէ անոնց արիասրտութիւնը ու մրցանակներ կը բաշխէ։ Անոնցմէ նշանաւորներէն մէկուն, Բօսթէլ անուն ազատարարին կենսագրութիւնը սա նկարագիրը կը պարունակէ. «Վտանգը կը հրապուրէ զինքը, փրկութեան սէրը անոր աղիքները կը գալարէ. իր ձեռքը չէ՝ օգնութիւն չի փութար։ Օր մը հարցուցին անոր.—Երբ վտանգին ընդ առաջ կ'երթաս միտքդ կ'անցնե՞ս թէ կրնայ ըլլալ որ չի դառնաս,—ինչպէ՞ս չէ, պատասխանեց, գիտեմ որ կեանքս վրայ պիտի տամ։ բայց ի՞նչ ընեմ. ծովեզրէն լսելի կիները, զիս փնտռող նայուածքները, ինծի կարկառուող ձեռքերը, այս ամենը կը ցնդեն զիս։ կը մտածեմ թէ յոյսերնին իմ վրայ դրած են, թէ իրաւունք չունիմ խոյս տալու այդ հրաւէրներէն. ու կ'երթամ։ Այս մարդ Պատուոյ Լեգէոնի խաչը ստացած է որ քիչ ազատարարներու կը տրուի. ուրիշներ միտալ կամ պատուոյ վկայագիր կը ստանան։ Ընկերութիւնը, իր տեղեկագրին մէջ, կը ծանուցանէ թէ մինչեւ այսօր տուած է 8 ոսկի միտալ Ա. կարգի, 76 Բ. կարգի, 855 պղինձ միտալ, 286 արծաթի միտալ Ա. կարգի, 283 Բ. կարգի, և 1640 պատուոյ վկայական։ Երեք տարի առաջ Հեստէն անուն ազատարար մը վարձատրեցին որ քառասուն երկու տարիէ հետէ կը նաւարկէր ու տարի մը չէր անցուցած առանց փրկարար գործ մը կատարելու։ Ծովուն յաղթել. այսէ անոնց բոլորին նշանաբանը։

ԱՆԶԱՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՄԱՆԶԵՐՈՒՆ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ.— ԴԱՐՁԵԱԼ ԳԱՆԶԱՆԱԿ.—ԴԱՍԱՐԱՆԱԿԱ՞Ն ՆԸ ԹԷ ՍՐԱՀԱԿԱՆԸ

Բերա Թաղական Խորհուրդը իր սեղանին վրայ ծրագիր մը ունի զոր դրեթէ որոշած է գործադրել. թերեւս երկրորդական դժուարութիւններ հարթուելու համար դեռ քիչ մը ժամանակ անցնի, բայց վերջապէս գործադրութեան պիտի դրուի այդ ծրագիրը, որ է մանչերու արհեստանոցի հաստատումը մը, համանման աղջիկներու արհեստանոցին որ, շնորհիւ իր նոր կազմակերպութեան, այնքան լաւ արդիւնքներ տալ կը խոստանայ։ Եթէ արհեստանոց հիմնելու գաղափարը արդիւնաւէտ է իդական սեռին համար, դիւրին է մակաբերել թէ անոր օգուտը որչափ աւելի բազմակողմանի պիտի ըլլայ արական սեռին համար։ Եթէ Սանասարեան վարժարանը այնքան լաւ ընդունելութիւն և յաջողութիւն կը գտնէ, անշուշտ օրքան իր ուսմանց յայտնապէսը նոյնքան ու թերեւս աւելի իր արհեստական բաժնին ընծայած հրապոյր

։ Մտքի ու սրտի կրթութիւնը համընթաց ձեռքի ճարպիկութեան ու ճկունութեան հետ, երիտասարդը կը պատրաստեն այնպէս մը որ կեանքի պայքարին մէջ անիկա չփոթած ու վարանոտ դիրք մը չունենար, կրնայ միեւնոյն ժամանակ օգուտ քաղել թէ իր մտաւորական զարգացումէն, թէ ձեռական ճարտարութենէն, կամ թէ մէկուն չաջողուելու պարագային, միւսը անոր պակասը կը լեցուցնէ, ու փոխադարձաբար։ Եւ պէտք է գիտնալ որ ձեռագործի կատարելութեան ու ազնուութեան չափը միտքի զարգացման հետ ուղղակի կը հաւասարի։ Վերջապէս նմանօրինակ հաստատութիւն մը անգնահատելի արդիւնքներ կրնայ առաջ բերել, և հետեւապէս Բերայի Թաղական Խորհուրդը իր գլուխ հանելիք այս ձեռնարկին յաջողութիւնն հիմակուց կրնայ ապահովուած համարիլ, եթէ այդ արհեստանոց օժտուած ըլլայ անհրաժեշտ պայմաններով ու տարրերով։

Եւ այսուհետեւ, այն տղաքները որ թաղային վարժարաններու մէջ կիսատ ձգելով իրենց ուսումները, կուգան արհեստ մը սորվիլ ու երկար ատեն շուարած աստանդական կը մնան՝ չիրնալով ոչ է բանի որոշում տալ, պիտի դիմեն նոր բացուելիք արհեստանոցը ուր իրենց ճաշակին ու կոչումին համեմատ պիտի սկսին գործնական նպատակ մը ունենալ։ Տարակոյս չկայ որ գործնական ու դրական կեանքի մէջ յառաջդիմութեան մեծ քայլ մը պիտի ըլլայ ասիկա մեզ համար։

Եկեղեցիներուն մէջէն գանձանակի յաւիտենական խնդիրը միանգամ ընդ միշտ վերցնելու համար, կ'ամ գանձանակի դրութիւնը վերցնելու է կամ անոնց փոնդրոլ մը հաստատելու է որ այլ եւս մեզապատ ու անիրաւ ձեռքեր չերկարին անոնց մէջ։ Այս երկու միջոցներէն առաջինը անհնարին է գործադրել, գանձանակը ամէնէն դիւրին, ամենէն վայելուչ ու հաճոյ ձեւն է քարեպաշտ սրտերէ բխած դրամական նուէրներն հաւաքելու. անոր ջնջումովը եկեղեցին պիտի զրկուի իր ամենէն կենսական հաւոյթէն։ Հետեւապէս երկրորդ միջոցին դիմելու է՝ զէթ մասամբ առաջքն առնելու համար տեղ տեղ գործուած զեղծումներու։ Թաղային խորհուրդները, որոնց պաշտօնին կարեւորագոյն մէկ մասն է եկեղեցիին բարեկարգութեան ու պաշտաւութեան հսկել, միակ պատասխանատուներն են արբայրներու մէջ երբեմն առաջ եկած եպերելի արարքներուն։

Եկեղեցիի ներքին պաշտօնեաներու նըկատմամբ վստահութիւն շռայլուելու չէ. մարդ իր անձնական գործերուն մէջ զեղծում չթօղատրելու համար որքան նախանձախնդիր, հաւարապատիկ աւելի բծախնդիր ու խղճահար պէտք է ներկայանայ հանրօգուտ գործերու մէջ, ուր մնաց եկեղեցական գործերու մէջ. անոր տրուած նուէրը ուխտաւորին տաք ու քարեպաշտ շնչովը տոգորուած՝ գերագոյն ըղձանքի մը արտայայտութիւնն է Աստուծոյ տաճարին ընծայուած. ահա այս նուէրին վրայ է որ պէտք է խղճմտօրէն հսկել։

Ուրեմն ի՞նչ ընել. քիչ մը բարիկամեցողութեամբ ասոր առաջքը կառնուի։ Եկեղեցիի գանձանակները փոխանակ փայտէ տուփի մը վրան պարզ ծակով որ չուտով կը լցնէին և յաչտակութիւնը կը դիւրացնէ, պղինձէ շինուելու են ու ստակ ձրգելու ձեղքը անոնց միջինակաս խոզովածով մը պաշտպանուած՝ որ ուրիշ ոչ է հընարքով կարելի չըլլայ դրամը դուրս հանել, եթէ ոչ բանալիով։ Այս բանալին պէտք է միշտ պահուած ըլլայ թաղական խորհրդարանին դրամարկղին մէջ. որոշեալ օր մը, գանձապահը կառնէ բանալին ու, ընկերակցութեամբ կա՛մ եկեղեցականին մէկ անդամին, եթէ կայ, կամ իր մէկ պաշտօնակցին՝ կերթայ կը բանայ գանձանակը և իսկոյն կարձանագրէ հաւաքուած գումարը։ Այս բանալիները զանուելու չեն ոչ է անհատի գրպանը կամ անոր տրամադրութեանը ներքեւ։ Վերջապէս ըսել կուգամ թէ կրնայ ճար մը գտնուիլ որ դրամական գործութիւններ եկեղեցիի շրջափակին մէջ՝ արմատաքի արգիլուին, և ժողովուրդին տուած դրամը ուղղակի իր կրօնական նպատակին երթայ հասնի, ու կարգ մը անտեղութիւններ ալ, պատուոյ արտաւորում, անուանարկում, անտեղի զրպարտութիւն եւայն, բոլորովին վերնան անհետանան։

Դասարանա՞ն թէ սրահակա՞ն.—այս հարցումը կուգղուի վարժարաններու մի՛ջավայրէն. ո՞րն է լաւագոյնը, ընդունելին, փրկարա՞բը. մեր ուսանողութիւնը ի՞նչ մեթոտով պիտի կրնայ յաջողիլ, վայելել դաստիարակութեան բարիքները, ամենէն գործնական եղանակովը բեղմնաւորել իր մտաւորական ուժը։

Այս տարօրինակ հարցումը առակ մը կը յիշեցնէ ինձ, զոր չեմ կրնար ինքզինքս զսպել պատմելէ։

Օր մը, խումբ մը կենդանիներ, արջ, գայլ, կապիկ, աղուէս, էշ, եւայն կը փափագին նուագահանդէս մը տալ. կառնեն մէյմէկ նուագարան, իւրաքանչիւրն իր ճաշակին համեմատ, ու կը շարուին մարգագետնի մը վրայ, հովանուտ ծառերու տակ. ամեն բան նաստատուր էր ներշնչելու համար. բնութիւնը, օգը, կանանչութիւնը, վայրը. ու կը յուսային մեր պատուական կենդանիները երաժշտական հրաշալիք մը արտադրել. ու կը սկսին. սսկո՛ւմ. ահաւելի ու խժալուր խառնաձայնութիւն մը, ու իրենք ալ կը խանին. անդրէն էշը կելլայ կըսէ որ անայողութեան պատճառն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ իրենց դասակարգութիւնը. և կառաջարկէ տեղերնին փոխել. արջը գայլին տեղը կանցնի, աղուէսը կապիկին և այլն, և առաջ որ բոլորակ մը ձեւացուցած էին՝ հիմա մէկ գծի վրայ կը կենան. նշանը կը տրուի. նուագը կը սկսի. բայց, ա՜ւ՜ղ. դարձեալ միեւնոյն խառնափնթոր անեղբաշնակ եւ բաժշտութիւն։ Նորէն տեղերնին կը փոխեն, նորէ՛ն նոյն ցաւալի արդիւնքը։ Վերջապէս սոխակը որ տեսիւներուն մէջէն արհամարհանքով կը դիտէ եղեր մեր անճարակ երաժիշտները ու չի կրնար եղեր ծիծաղը զսպել անոնց անտելքութեանը վրայ, իր գեղեցիկ դայլայլովը կը հակրոցնէ թէ շյաջողելնուն պատճառը ոչ թէ իրենց կեցուածքին ձեւն էր, հապա որովհետեւ իրենք չէին գիտեր գործածել այդ նուագարանները ու երաժշտութենէ բնաւ չէին հասկնար։

Օրինակը թէեւ քիչ մը խորթ է, բայց շատ լաւ կը պատշաճի այն մտահոգ փութկոտութեան որ ցոյց կը տրուի մեր դպրոցներու ներքին կարգուսարքին նկատմամբ։ Դասարանա՞կն ընենք, սրահակա՞ն ընենք, այսմ՞ինչ ընենք, այնմ՞ինչ ընենք. չէ՛, ասոնց և ոչ մէկը ընելու պէտք կայ։ Տրայ մը որ սրահին մէջ բնաւ տրամադրութիւն չի ցուցուներ բան մը սորվելու, կը կարծէք որ փիլիսոփա՞յ պիտի դառնայ դասարան փոխադրուելով, ու աշխատասիրութեան չնորհքներո՞վ պիտի օժտուի. դասատու մը որ ոչ է ճիւղ մասնագիտորէն կ'աւանդէր այակիրտաց, արձակուելով իր պաշտօնէն ու իրեն յաջորդ կարգուելով նորելուկ մը որ համայնագիտարանի դերը կատարելու պարտաւոր է, աւելի՞ մեծ ու փայլուն արդիւնքներ ձեռք կը բերուին։ Ի՞նչ տրամաբանութիւնը կրնայ ընդունիլ ասոնց։ Իրական, օգտակար կրթութի՞ւն տալու ելեր ենք մեր մտաղ ուսանողութեան, թէ ոչ արտաքին անօգուտ ցոյներով ժամավաճառ ընել տալ դայեր։ Ի՞նչ արդիւնք կը ստանես այն վարժարաններէն որոնց քմահաճ հոգաբարձուները տարէշրջանին կիսուն կիլլան դասարաններու մէջ կը բաժնեն աշակերտները, կը խանգարին դասաւանութիւնները, ուսուցիչ կը տանին կը բերին, աս չեղաւ մէկալը կըսեն, վերջապէս տակնուվրայութիւն մը՝ արդիւնք անիմաստ ու ողբալի փութկոտութեան մը՝ կը խառնակէ վարժարանին կարգուսարքը, ու մէկ երբ տարուան յետադիմութեան կը մատնէ հէք տարիներ։ Խաղալի՞ք է ինչ է վարժարանը, ինչպէ՞ս ազնիւմտութեամբ չեն վարուիր անոր հետ. դաստիարակութեան համար պարտաւոր վարուած մէկ օրը անդարձ կորսուած է։ Ի՞նչով կարելի է գարմանել այս կորսուարը։

Ուսումնական Խորհուրդին կը պատկանի հոգածու հոկողութիւնը մը հետեւիլ այս տեսակ անկարգութիւններու և արգիլել զանոնք։

ԵՐՈՒԱՆԴ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Ե Ր

ԳԻՒՂԱՅԱՆՑԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ա.

ՀՈՂԵՐՈՒՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բոյսը հողին տակ գտնուած մասովը, արմատովը է որ կը քաղէ այն հանրային նիւթերը որ զինքը կը կազմեն։ Ուրեմն հողի բնագիտական և տարբրաքանական կազմութիւնը բուսականութեան հետ ամենասերտ յարաբերութիւն ունի ու մասնաւորապէս հետաքրքրելու է երկրագործութիւնով զբաղողները։

Երկրագործական տեսակէտով հողը երեսս մեծ խաւեր ունի. հերկելի հող և ենթահող։ Հերկելի հողը, անունէն յայտնի է, վերին մասն է որ գործիքներու միջոցաւ կը փորուի, կը հերկուի և օրուն մէջ կամին արմատները։ Հերկելի հողը ամէն տեղ միեւնոյն խորութիւնը չունի, բան մը որ հողի կազմութենէն կախում ունի։ Հարկաւ կը մտածէք թէ որքա՞ն հերկելի հողը խորունկ ու թանձր ըլլայ, այնքան բոյսերը ձմեռ ատեն ցուրտէ ու խոնաւութենէ չեն վնասուիր, ամառ ատեն ալ շորութենէ։

Ենթահողը անմիջապէս հերկելի հողին կը յաջորդէ. բոյսերուն մեծագոյն մասակը բարիւս մասին ասոր կարեւորութիւնը շատ մեծ է։ Մասնաւորապէս նկատի առնուած է թէ կարգ մը բոյսեր, ընտիր ու կակուղ ենթահողի մը մէջ ինչ զարմանալի երկարութեամբ արմատներ կարձակեն, աւասիկ օրինակներ.

Բոյսի անունը	Արմատի երկարութիւնը
	Մէթր
Ցորենի ասպատ (Գապա եօնճա)	2.65
Կանճրակ (colza)	1.65
Շաղգամ	1.13
Ճակնդեղ (բանճար)	1.38
Վարսակ (խուլաֆ)	1.27
Գարի	1.35
Ցորեն	1.09
Թրմաս (անը պապլա)	1.38

Ուրեմն գործնական տեսակէտով պէտք է հետեւցնենք թէ ենթահողի տարբրաքանական կազմութիւնը իր մեծ կարեւորութիւնը ունի հրկայութեան մէջ։ Հողի այս մասը ճանչնալու համար պէտք է երկրաբանական ուսումնասիրութիւններ ընել և քննել ինքնաբոյս տունկերը. առաջինը մեր միջոցներուն չհամապատասխաներ, բայց երկրորդը դիւրին է։ Արտերու եզերքը, այգիներու շարս կողմը գետերու և գետակներու ափերուն վրայ հարիւրաւոր ինքնաբոյս տունկեր կան, խոտեր, ինչպէս, սինձ, չաղմուկ, կանկաս, փալաթ, թուփեր, ինչպէս ծասուրի, վարդի, պագրի, մորենի և ուրիշ ասոնց նման փուչեր, մերջապէս ցախեր, կաճեր և այլն. այս ինքնաբոյս տունկերը քննելով գտնենք արմատով հողէն դուրս քաշելով կրնաք գաղափար մը կազմել ձեր դիւղին կամ քաղաքին շրջակայքը գտնուած ենթահողերուն վրայ։

Գալով հերկելի հողին, անոր յատկութիւնները ճանչնալու համար թէեւ գիտական՝ բայց միջոցներ պիտի ցուցնեմ. որովհետեւ հարեւանցի բնութիւններ մեզի լաւ գաղափար մը չեն տար անոնց վրայ ու յաճախ երեւոյթները կը խաբեն մեզ։

Այդ միջոցները ցուցնելէ առաջ զգաղենք հողերու դասակարգութիւնը։

Հողերը հետեւեալ չորս գլխաւոր տարբերէն կազմուած են.

1. Գործարանաւոր տարր, 2. Աւազ, 3. Կրաքար, 4 Կաւ։

1. Արմատներ, կեղեւ, տերեւներ, մարթուած կենդանիներու գանգան մասերը, սատկած անասուններ, հողին մէջ, անոր երեսին վրայ, կամաց կամաց կը փտին, թթուածինի, խոնաւութեան, միքրոպներու ազդեցութեան տակ կը տարբաղադրուին, յառաջ կը բերեն հողի գործարանաւոր տարրերը։

Այս գործարանաւոր տարրերը ոչ միայն իրենք շատ անգնահատ նիւթեր կը պարունակեն, այլ գարմանալի յատկութիւն մ'ալ ունին, հողին մէջ կը փնտռեն, կը գտնեն շատ օգտակար հանքային տարրեր (բոտաս, ֆոսֆորային թթու, կիր) ու անոնց կը միանան. եթէ այսպէս չըլլար՝ անձրեւի ջուրը հերկելի հողին մէջէն անցած ատեն այդ հանքային անգնահատ նիւթերը իր հետ պիտի տանէր ենթահողին մէջ ու հերկելի հողը պիտի կորսնցնէր մեծ ոյժ մը։ Մինակ սա չէ. այս գործարանաւոր տարրերն են որ ցորենին, լուբիային, կաղինին կուտան իրենց մէկ շատ կարեւոր, շատ անգնահատ նիւթը, քարկածինը. եթէ ասանք չըլլային. բընեածխային թթուն ինչպէս պիտի մտնէր հողին մէջ, ինչպէս պիտի լուծեր կրային բնածխատը (carbonate de chaux) բոյսերու արմատներուն ծծելի ընել տալու համար. ու գիտցէք որ մեր ոսկորները, մեր եղներու ոսկորներն ալ այսպէս դիմացկուն պիտի չըլլային եթէ բանջարեղենեղուն, խոտերուն, պտղերին ու միսին մէջ այդ կրային բնածխատը, ֆոսֆատը, չը գտնուէր։

Այն հողերը որ այսպէս գործարանաւոր տարրեր շատ ունին՝ խիստ բարեբեր են, գլուղացիները կը ճանչնան զանոնք, սեւ հող կ'ըսեն անոնց։

Գ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ

=)(51)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՓՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՁԷՐ

Մինչ տիկին Ռիվալ համար փոքր Սէսիլին ներկայութիւնը իր սուկին մշտատեւ վերանորոգումն էր, վասն զի մանկուհիին զլխացիներուն մէջ կը փրփռտներ անոր մայրը, տոքթորը, ընդհակառակն, իր զբաղումներուն կը վերատանար քանի պզտիկը մեծնալով քիչ քիչ իրեն կը դարձուէր կորսուած աղջիկը։ Երբ ամբողջ օրը պատքուելէ յետոյ առանձին գտնուէր մանկուհիին հետ, կինն զբաղած ըլլալով առտընին ոչ է գործով մը, զուարթութեան, երիտասարդութեան զեղումներ կուենար, չգենալի երգեր կոկորդելիր երգուած, որք յանկարծ կը դադրէին լռիկ յանդիմանութեան հանդէպ զոր տիկին Ռիվալ կարձակէր ներս մտնելով. անոր ակնարկին հանդէպ, որ ըսել կուզէր. «Ցիչ՛ է» իբր թէ անիկա քիչ մը յանցանք ունեցած ըլլար այն մեծ դժբախտութեան մէջ զոր կրած էին։

Այս պարզ վիրաւորումը տխրութեան՝ կը բաւէր զայն լռեցնելու համար. և լռիկ մնչիկ կը սկսէր խաղալ փոքրիկին հիւաքերուն հետ։

Այդ միջավայրին մէջ, Սէսիլի մանկութիւնը չատ միւսմաղձիկ կանցնէր։ Քիչ զուրս կելլար, պարտէզին մէջ կապրէր կամ մեծ խուցի մը մէջ լի դարակներով, խոտի խուրձերով, շորնալիք արմատներով, զոր «դեղարան» կանուանէին։ Այս խուցէն մշտապէս դուռ մը կը բացուէր այնքան ողբացեալ մանկամարդ կնոջ սենեկին վրայ, սենեակ մը ուր իր կարճատեւ կեանքին բոլոր կայանները դրօշմուած կը գտնուէին խաղի, ուսման, կրօնքի, արդուզարդի յիշատակով մը, գիրքեր, դարակին մէջ շարուած պարեգօտներ, հագուստներ պատկեր մը պատէն կախուած, ամբողջ միւզէ մը արդէն գեղեցիկ նչխարներու ուր մայրն առանձին կը մտնէր բարեպաշտ խնամքով մը, ու իր ցաւը երբեք չէր տկարանար ժամանակին հիաքերէն որոնք կը տեսնուէին առարկաներուն դիւրաբեկութեան վրայ։

Փոքրիկ Սեսիլ չատ անգամ կանգ կառնէր, մտաթոհ, գերեզմանի մը պէս փակուած այդ սեմին առջեւ։ Մնաց որ, չափազանց կը խորհէր։ Երբէք գպրոց չէին զրկած զինք, իբր թէ վարանային գեղին միւս տղոց յարաբերութիւններէն. և այս առանձնացումէ կը զպէրէր իրեն։ Իր փոքր մարմինը կը յոգնէր չափազանց անգործութենէն։ Զրկուած էր կեանքի այն ազմուկներէն, պատճառէ զուրկ աղաղակներէն, խնդութիւնէ ոտնակոխութիւններէն զորս տղաք կընեն երբ լուրջ մարդոց ոչ յանգիմանանքէն ոչ հեգնութենէն նեղուին։

—Զբօսնելու է զայն, կըսէր Պ. Ռիվալ իր կնոջ... Փ՝ քր տ՝Արժանթանը կայ։

—Այո, բայց ո՞վ են այդ մարդիկը։ Ուսկից կուգան։ Ոչ ոք կը ճանչնայ զանոնք... Կը պատասխանէր տիկին Ռիվալ միտ կասկածոտ։

—Մարդոց ծաղկը, սիրելի քարեկամուհիս։ Ամուսինը շատ ինքնատիպ է, իրաւ, բայց արուեստագէտներէն կը հասկընա՞ս... Կինը կտոր մը ապուչկեկ է, բայց շա՞տ բարի։ Իսկ պարկեշտութեան գալով, ե՛ս պատասխանատու եմ։

Տիկին Ռիվալ գլուխը կերերցնէր։ Իր ամուսնին արատաւորեանը վրայ վստահ չէր։

—Օ՛հ, գիտե՛ս դուն...

Եւ պառաւը կը հառաչէր արտասուալից ակնարկով մը։

Ծերունի Ռիվալ կը խոնարհէր ճակատը յանցաւորի պէս։ Սակայն կը յամառէր իր գաղափարին վրայ։

—Զգուշացիր, կըսէր, փոքրիկը կը ճանձրանայ։ Վերջապէս պիտի հիւանդանայ։ Եւ յետոյ, այդ փոքր ձէքը տղայ մըն է, Սէսիլն ալ։ Ի՞նչ կուզես որ պատահի։

Վերջապէս մեծ մայրը հաւանեցաւ, և ձէք Սէսիլի ընկերն եղաւ։

Իրեն համար նոր կեանք մը սկսաւ։ Նախ քիչ եկաւ, յետոյ քիչ մը աւելի, յետոյ ամեն օր։ Տիկին Ռիվալ շուտով սկսաւ սիրել այդ տղուն սիրուն բնաւորութիւնը, զգայշ և զգուշալից, անտարբերութենէ ճնշուած ինչպէս Սէսիլ տիրութենէն։

Նշմարեց այն լքումը ուր թողուած էր զայն։ Ամենայն ուրիշներուն համար, Ա. յսպէս ուրիշներուն համար ալ, պարտականութեան հերոսներ ամենքն ալ որոնք ծովեզրին վրայ խրճիթներու մէջ առաջ կ'անցնին ու կեանքեր փրկելէ ետք՝ կը վերադառնան, թրջած, դողահար, վաստակեալ, անխօսուկ դէպի իրենց կայանը ուղղուելով, իբր թէ շատ պարզ բան մը կատարած ըլլային։ Ազատարարներու ընկերութիւնը չի մոռնար սակայն զանոնք, և ամեն տարի, իր տարեկան ժողովին, կը հաչակէ անոնց արիասրտութիւնը ու մրցանակներ կը բաշխէ։ Անոնցմէ նշանաւորներէն մէկուն, Բօսթէլ անուն ազատարարին կենսագրութիւնը սա նկարագիրը կը պարունակէ. «Վտանգը կը հրապուրէ զինքը, փրկութեան սէրը անոր աղիքները կը գալարէ. իր ձեռքը չէ՝ օգնութիւն չի փութար։ Օր մը հարցուցին անոր.—Երբ վտանգին ընդ առաջ կ'երթաս միտքդ կ'անցնե՞ս թէ կրնայ ըլլալ որ չի դառնաս,—ինչպէ՞ս չէ, պատասխանեց, գիտեմ որ կեանքս վրայ պիտի տամ։ բայց ի՞նչ ընեմ. ծովեզրէն լսելի կիները, զիս փնտռող նայուածքները, ինծի կարկառուող ձեռքերը, այս ամենը կը ցնդեն զիս։ կը մտածեմ թէ յոյսերնին իմ վրայ դրած են, թէ իրաւունք չունիմ խոյս տալու այդ հրաւէրներէն. ու կ'երթամ։ Այս մարդ Պատուոյ Լեգէոնի խաչը ստացած է որ քիչ ազատարարներու կը տրուի. ուրիշներ միտալ կամ պատուոյ վկայագիր կը ստանան։ Ընկերութիւնը, իր տեղեկագրին մէջ, կը ծանուցանէ թէ մինչեւ այսօր տուած է 8 ոսկի միտալ Ա. կարգի, 76 Բ. կարգի, 855 պղինձ միտալ, 286 արծաթի միտալ Ա. կարգի, 283 Բ. կարգի, և 1640 պատուոյ վկայական։ Երեք տարի առաջ Հեստէն անուն ազատարար մը վարձատրեցին որ քառասուն երկու տարիէ հետէ կը նաւարկէր ու տարի մը չէր անցուցած առանց փրկարար գործ մը կատարելու։ Ծովուն յաղթել. այսէ անոնց բոլորին նշանաբանը։

ԱՆԶԱՏ ՆԻՒԹԵՐ

ՄԱՆԶԵՐՈՒՆ ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ.— ԴԱՐՁԵԱԼ ԳԱՆԶԱՆԱԿ.—ԴԱՍԱՐԱՆԱԿԱ՞Ն ՆԸ ԹԷ ՍՐԱՀԱԿԱՆԸ

Բերայի Թաղական Խորհուրդը իր սեղանին վրայ ծրագիր մը ունի զոր դրեթէ որոշած է գործադրել. թերեւս երկրորդական դժուարութիւններ հարթուելու համար դեռ քիչ մը ժամանակ անցնի, բայց վերջապէս գործադրութեան պիտի դրուի այդ ծրագիրը, որ է մանչերու արհեստանոցի հաստատումը մը, համանման աղջիկներու արհեստանոցին որ, շնորհիւ իր նոր կազմակերպութեան, այնքան լաւ արդիւնքներ տալ կը խոստանայ։ Եթէ արհեստանոց հիմնելու գաղափարը արդիւնաւէտ է իդական սեռին համար, դիւրին է մակաբերել թէ անոր օգուտը որչափ աւելի բազմակողմանի պիտի ըլլայ արական սեռին համար։ Եթէ Սանասարեան վարժարանը այնքան լաւ ընդունելութիւն և յաջողութիւն կը գտնէ, անշուշտ օրքան իր ուսմանց յայտնապէսը նոյնքան ու թերեւս աւելի իր արհեստական բաժնին ընծայած հրապոյրովը։ Մտքի ու սրտի կրթութիւնը համընթաց ձեռքի ճարպիկութեան ու ճկունութեան հետ, երիտասարդը կը պատրաստեն այնպէս մը որ կեանքի պայքարին մէջ անիկա չփոթած ու վարանոտ դիրք մը չունենար, կրնայ միեւնոյն ժամանակ օգուտ քաղել թէ՛ իր մտաւորական զարգացումէն, թէ ձեռական ճարտարութենէն, կամ թէ մէկուն չաջողուելու պարագային, միւսը անոր պակասը կը լեցուցնէ, ու փոխադարձաբար։ Եւ պէտք է գիտնալ որ ձեռագործի կատարելութեան ու ազնուութեան չափը միտքի զարգացման հետ ուղղակի կը հաւասարի։ Վերջապէս նմանօրինակ հաստատութիւն մը անգնահատելի արդիւնքներ կրնայ առաջ բերել, և հետեւապէս Բերայի Թաղական Խորհուրդը իր գլուխ հանելիք այս ձեռնարկին յաջողութիւնն հիմակուց կրնայ ապահովուած համարիլ, եթէ այդ արհեստանոց օժտուած ըլլայ անհրաժեշտ պայմաններով ու տարրերով։

Եւ այսուհետեւ, այն տղաքները որ թաղային վարժարաններու մէջ կիսատ ձգելով իրենց ուսումները, կուգան արհեստ մը սորվիլ ու երկար ատեն շուարած աստանդական կը մնան՝ չիրնալով ոչ է բանի որոշում տալ, պիտի դիմեն նոր բացուելիք արհեստանոցը ուր իրենց ճաշակին ու կոչումին համեմատ պիտի սկսին գործնական նպատակ մը ունենալ։ Տարակոյս չկայ որ գործնական ու դրական կեանքի մէջ յառաջդիմութեան մեծ քայլ մը պիտի ըլլայ ասիկա մեզ համար։

Եկեղեցիներուն մէջէն գանձանակի յաւիտենական խնդիրը միանգամ ընդ միշտ վերցնելու համար, կա՛

Դ. ՊՈԼԻՍ, 19 ԱՊՐԻԼ, 1896

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

(Սղանտարա, 23 Ապրիլ.)

Հանրային առողջութեան վերաբերեալ ոչ մէկ խնդիր վերջին տարիներս աւելի մասնոգոյութեամբ, աւելի անձկութեամբ քննութեան և ուսումնասիրութեան առարկայ եղաւ քան կեղծամշկի (տիֆդէրի) աւելնալը։

Ոչ միայն Անգլիոյ մէջ, այլ և Ֆրանսա, Գերմանիա, Միացեալ Նահանգներն և այլուր, այս մէկ հատիկ հիւանդութիւն խօսք չի հասկնար բոլորն ողջախոհիկ բաւարարութիւնք եռքն ալ օրք այնքան պակասցուցած են նոյն կարգի տենդային հիւանդութիւնները։

Լոնտոնի մէջ, կեղծամշկի աւելնալը մանաւորապէս ուշագրաւ է։ Մեռելոց համեմատութիւնն, որ 1871—1880 տասնամեայ շրջանին մէջ 122 էր, 1891—1895 հնգամեայ շրջանին մէջ 543ի բարձրացաւ։

Իրական առաւելութիւնը գուցէ այսքան մեծ չըլլայ։ որովհետեւ յառաջ չատ մը մահեր կը վերագրուէին փողացաւին (քրուբ) որք այժմ կեղծամշկի հաշուոյն կ'անցնին։ Այնու հանդերձ, կեղծամշկի պատճառաւ մեռելոց համեմատութիւնն այնքան բարձրացած է որ ամենայնորէ ուշադրութեան առարկայ պէտք է ըլլայ, և ողջախիկ մանագէտք չատ կը յոգնին գոհացուցիչ բացատրութիւն գտնելու սոյն եղելութեան։ Ի մէջ այլոց, նախակրթական վարժարան յաճախումն իբրև պատճառ մատնանիշ եղաւ։ կեղծամշկի ծաւալումը մեր նախակրթարանց արդի դրութեան ծաւալման հետ միեւոյն ժամանակ տեղի ունեցաւ, և ըստ որում կեղծամշկը վարակումով կամ՝ փոխանցումով կը տարածի, և մանաւորապէս տղաքներու կը դպչի, անոնց դպրոցի մէջ համախմբումն ի հարկէ կը նպաստէ սխտին ծաւալման։ Տքդ. Թօրն Թօրն քանի մը տարի յառաջ այս կէտի վրայ պնդեց, և իրմէ ետքն աւելի հիմնապէս նորը պարզեց Պ. Շիրլի Մըրֆի, բժշկական պաշտօնեայ Լոնտոնի Գաւառային Խորհրդին, 1894ին հրատարակուած կարեւոր յիշատակագրով մը։ Անցեալ տարի Լոնտոնի Դպրոցական Խորհուրդը ձեռք առաւ այս խնդիր, և պաշտօն տուաւ իւր ողջախիկ մանագէտին՝ Տքդ. Ռ. Բ. Սմիթի՝ մանրամասնօրէն քննելով տեղեկագրելու։ Այս քննութեան արդիւնքն հրատարակութեան տրուեցաւ։ Տքդ. Սմիթի կ'արդարացնէ նախակրթարաններն, ըսելով թէ կեղծամշկի վերջին տարիներս ի Լոնտոն ահագին համեմատութեամբ աւելնալուն մէջ դպրոցի ազդեցութիւնն այնքան կարեւոր դեր չունի։ Պ. Մըրֆի ցոյց տուած էր թէ մեր արդի նախակրթարանց դրութիւնը կազմակերպող կրթական օրէնքին հաստատումէն ի վեր, կեղծամշկը ծաւալած է նախակրթական տարիքի մէջ գտնուող տղոց, այն է՝ երեքէն մինչեւ տասն տարու տղոց։ Տքդ. Սմիթ այս տեսութեան դէմ կը փաստէ թէ դպրոցական տարիքն երեք տարեկանէն չսկսիր, այլ չորրորդ տարիէն, և երբ քննուի թէ վարակուած տղաք քանի՝ տարեկան են, կը գտնուի թէ մինչեւ դպրոցական տարիքը կ'աւելնայ վարակուածներու թիւն։ Պերլինի մէջ, սոյն հիւանդութեան մեծագոյն համեմատութիւնը կը գտնուի միեւոյն մանկական տարիքին մէջ ինչպէս ի Լոնտոն, թէև պարտաւորիչ կիրառիւ դպրոց յաճախելու հասակն երկու տարի ետքն է հոն։ Տքդ. Սմիթ կ'եզրակացնէ ուրեմն թէ տարիքն աւելի դերանուն կեղծամշկի յաճախութեան մէջ քան դպրոցի ազդեցութիւնն, որ «յոյժ վաղը տարբերութիւն կ'ընէ»։

ՀԱՄԲԱՅՐԻ ՍՈՎՈՐՈՅԹՆ ՈՒ ԿԵՂԾՄԱՇԿ.— ՆՈՐ ՊԱՏՈՒԷՐ Մ'ԱԼ

Տքդ. Սմիթի տեղեկագրով ի մէջ բերուած ուրիշ իրողութիւններ ընդհանուր ուշադրութեան արժանի են։ Կը թուի թէ մինչեւ երեք տարեկան մանչերն աւելի ենթակայ են կեղծամշկի քան աղջիկները, բայց երեք տարեկանէն ետքն աղջիկներն ասիճանաբար աւելի ենթակայ կ'ըլլան կեղծամշկի, և հինգէն տասն տարու աղջիկներ մանչերէն շատ աւելի ենթակայ են կեղծամշկի։ Այս երեւոյթին տրուած բացատրութիւն մը սա է թէ աղջիկներն համբոյրի սովորութեան յոյժ ենթակայ են, մինչ մանչերն համեմատաբար կանուխէն կը թողուն այս սովորոյթն։ Օտար բժիշկներէն ոմանք կ'ուզեն պատիկը բոլորովին չնչել, իբրեւ վտանգաւոր և վատառողջ ունակութիւն։ Բարեխոտապէս, կեանքը բոլորովին առողջապահութիւն չէ, և այն օտար բժշկաց ջանքերն յաջողութեամբ պակուելիք չունին։ Բայց տղայոց մասին անպատեհ չըլլար կոկորդի ցաւելէ տառապեալ տղաքն արդիւրքի տակ դնել կանոնական համբոյրի մասին, և հնարաւոր է այս մտօք հրահանգ տալ ծնողաց։ Նոյն դիտողութիւն ուրիշի հետ մէկ անկողնի մէջ պառկելու մասին, որովհետեւ կը թուի թէ մէկ տարեկանէ պակաս տղաք զարմանալի կերպու զերծ են կեղծամշկէ, որ տղոց մէջ նախճիր գործել կը սկսի երբ հանուին իրենց օրօրոցէն, անկողին պառկելու տարիքը ձեռքձգած ըլլալուն համար, և այն ատեն ուրիշ տղու մը կամ մեծի մը հետ անկողին պառկին։ Թէև Տքդ. Սմիթի այս և այնպիսի դիտողութիւնք ուշագրաւ են, բայց դարձեալ չէ յաջողած կեղծամշկի աւելնալուն իսկական պատճառը գտնելու, ինչ որ բուն խնդիրն է։ Դիտենք որ տարիքի պտիկութիւն, տեղւոյ կամ ընակարանի անյարմարութիւն, աղքատութիւն, բազմութեան ի մի վայր խռնում, համբոյրի սովորութիւն, քարի մը տղայ մէկ անկողնի մէջ պառկեցնելու խեղճութիւն պատճառ են կեղծամշկի ծաւալման։ բայց այս ամէն պատճառներ կային առաջներն ալ երբ մեռելոց համեմատութիւնն հիմակուան չափ բարձր չէր։ Ի՞նչ նոր պատճառներ կան՝ դառն և հնդ տարիք ի վեր կեղծամշկի այսքան մահարեր ըլլալուն։ Նոր պատճառ մը գտնել պէտք է։ Դպրոցներու խճողումն այն պատճառն ըլլալ կը թուի, ինչպէս տեղ տեղ անտարակուսելի է։ բայց դիտապէս ու վճռապէս ապացուցուած չէ դեռ իբրև ընդհանուր պատճառ մը մանկական այս սոսկալի ախտին ճմման ծաւալման։

ԿՐԹԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

ԲԱՑԱՌԻԿ ՁԵՂՉ 40 ԱՌ %

ԳԱՒԱՌՆԵՐԸ ԸՆԿՈՒԻԼԻՔ ԳԵՒԱՆՑ ՎՐԱՅ

Ժամանակէ մը ի վեր դաւառներէն գրեր կը հասնին որոնք լրագրու՝ հան մէջ ալ ալիգանդ կը դանեն։ Գրական կարօտեալներու գրեր են անոնք, որոնք դասագրքեր կը խնդրեն ձրի կամ գոնէ ժան։ Ինչպէս յայտնի է, այս ընդհանուր խնդրանքին գոհացում տալու համար հանգանակութիւններ կ'ըլլան Աշխէնի, Մարզուանի և Փարագաչան էֆէնտիներու շնորհիւ։ Սակայն ներուի ինձ ըսել թէ որչափ սոյն ազնիւ տեսոյ ջանքն և անոնց հետեւողներու նպատակը գովելի է ըստ ամենայնի, բայց այս ձեռնարկ անկանոն հանգանակութիւն մ'ըլլալու բաներն վիճակուած է, ըստ որում ամէն ոք իր պատրաստ ունեցածը տալու կը տրամադրուի, հին թէ նոր տարբեր մեթոդներով և տարբեր ուղղութիւններով, տարիներով իրարմէ հեռու դասագրքեր կուգան կը միանան այս գործին մէջ, ուրկէ ակամայ խառնուրդ մը յառաջ կուգայ և զոր այնքան կ'աշխատի կարգուորել Փարագաչան էֆէնտի։ Ցիրաւի առաջին խանդով պիտի ըսէինք ամենքս ալ. «լաւ է սակաւ քան բնաւ»։ Եւ հիմա ժամանակ է որ գենենք դասագրքերու ճաշ մ'ելեք մը աղքատ ուսանողներու ազատագրութեան ներքեւ։ Այդ բարեսիրական նպատակին համար իմ մասս հրաժարելով իմ արդար շահէն, կը յայտարարեմ թէ պատրաստ եմ ի սուրբ նշանակուած գրքերը 40 ԱՌ 100 զեղչով վաճառել միայն նիւթապէս կարօտեալ դաւառներու, պայմանաւ որ ուղղակի մեզ դիմեն պաշտօնական գրութեամբ, և մեծաքանակ յանձնարարութեամբ։ Աւելցնենք թէ այս զեղչի պայմանաժամն է թռականէս մինչեւ յառաջիկայ օգոստոս 15։ Դրատունս միայն կրնայ այսպիսի բացառիկ զոհողութիւն մը ստանձնել, ըստ որում բաղդաւորուած է ունենալ ամեն տեսակ տարրական, միջին և բարձրագոյն վարժարաններու ամբողջ ընտրացը լրացնող դասագրքեր, նոր մեթոդներով պատրաստուած։ Սիրելի է ինձ հաստատել թէ այս յայտարարութեամբ ինքնին կը վերնան զրպարտութեան մասին արտասանուածները, կը լռեն խարտ հոյ զրպարտաները իբր շահադէտներ նշանաւոր յախուռն վճիռները, և մանաւանդ կարդ մը դաւառային վարժարանք կ'ստանան դասագրքերու սովէն։ Գ. ՊԱԼԵԱՆ

Ցո—ցակ Գրաց

Այբենարան Փառաս. լեզուի հայերէն բացատրութեամբ գէն զրշ. 1.20. Փոքր. Այբեր Մեծաստ Մուսթաֆա Պ. Գալվանեան 2. Ուսուցչ մանրագրագիր վէ Ակքիանը Գրվանին 12. Աշխարհագրութիւն Պատերազմի Տ. Պօղոսեան 4. Աշխարհագրութիւն (ընթացք քաղաքական) Ց. Պէյլեան Ա. Տարի 1. Բ. Տարի 1. 20. Առողջապահութիւն դասական Ս. Էթմէճեան 5. Աստեղագիտական տիպրունք 15. Արձագանգ Բարիզի (L'écho de Paris Ա. Մ. Գարագաշեան) 10. Աւետարան անտատեալ 6 Բանալի անգլերէն Ընթերցանութեան 3. Բանալի Թուաբանեան Տ. Պօղոսեան (Թ. Տպագրութիւն) 12. Բառգիրք հայ. գաղ. Կ. Ոսկեան Ա. Տպագրութիւն 15. Բառգիրք Հայ. լեզուի Ս. Գաբամաճեան 15. Բնագիտական (նախատարիք) և Բնագրամական գիտութեանց Ե. Թէյեան 5. Դեղագրութիւն ընդարձակ Խ. Թանգիանեան 20. Գեղեցիկ Զբօսարան կամ Վարժութիւն Մանկանց տանձկաբոս տղոյց 2.20. Դիտաւորք Պատրազրգ 6. Գործք Առաքելոց 6. Դրագիտութիւն տեսական և գործնական Մ. Ասքանազեան Ա. 5. Նոյնին բանալին 8. Դարձութիւն կամ զրուցարական նոր մեթոտ ֆռանս. լեզուի Է Վի Օրթօ մասն Ա. 7, և Բ. մասը 8. Սոյն երկու մասերուն բանալին 4. Ընթացք ի զրոց բարբառ Ե. Վ. Դուրեան Ա. տարի 5, և Բ. 7.20. Ընթացք չարագրութեան և վայելչախօսութեան պատկերազարդ Նշան Թորոսեան 3. Նոյնին բանալին 4. Թուաբանութիւն ընդարձակ Տ. Պօղոսեան 15. Թուաբանութիւն մտաւոր և գրաւոր տարրական ընթացք Ա. և Բ. տարի Գ. Գալֆֆեան 4. Թուաբանութիւն միջին ընթացք Գ. և Դ. տարի Գ. Գալֆֆեան 5. Թուաբանութիւն բարձրագոյն ընթացք Ե. Զ. տարի Գ. Գալֆֆեան 12.20. Իրագիտութիւն Ե. Թէյեան 5. Ծաղկաքաղ հաւաքածոյ արձակ և ոտանաւոր 4.20. Ծաղկաքաղ կամ նոր Ընթերցարան 2. Կիպրիանոս 3. Հաւաքածոյ ընտիր բերթուածոց Գաղղիերէն Մատենագրութիւն Մ. Մոգեան 4. Հաւաքածոյ ընտիր մատենագրաց Թ. Նազարեան 2 հատ. 10. Հիւանդին Բարեկամը Տքդ. Ս. Յակոբեան 15. Ճաշակ Ոսկեղէն Եպրութեան Ա. Մ. Գարագաշեան 2 հատոր 12. Մանկապարտէզ Պատկերազարդ 2. Նոր ընթացք գաղ.է ի կայ թարգմանութեան 16. Նոր ընթացք գրաբառ լեզուի Ե. Մուրատեան 2. Ոգի, յատկաբանութիւնք, առակք և մանաւոր գիտելիք ֆռանս. լեզուի Ց. Հինդլեան 10. Պատմութիւն համառօտ փիլիսոփայութեան Ա. Մ. Գարագաշեան 3. Պարզ Հոգեւոր 3. Սաղմոս լաթակազմ 5. Սաղմոս կաշեկազմ թանձր թղթով 25. Տարերք Մայրենի Լեզուի Ա. մաս 3. Բ. 5. Գ. 5. Փնչակ (նոր) գրչոյկ ընթերցանութեան և արտասանութեան պատկերազարդ 1. Քերականութիւն Գաղղերէն Օ. Լէնտորֆի գրութեամբ 15. Նոյնին բանալին 5. Քերականութիւն (Աշխարհաբար գործնական) և չարագրութեան դասեր Ա. Կ. Պոտիկեան Ա. չրջան 2. Բ. չրջան 2½. Գ. չրջան 4. Քերական Հայերէն 100 հատ 9. Քերական մեծագիր 100 հատ 30. Հեգարան 100 հատ 25. Քերական յաւելեալ հայ. բացատրութիւն Տ. Զօլաքեան 1½. Քերականութիւն Ցուն.—Հայ. Տ. Զօլաքեան 10. Քերական հայերէն թանձր թղթով 100 հատ 30. Քերկն Տաճ. Հայ. բացատրութեամբ 1. Ժամագիրք առ ձեռն 15. Ժամագիրք Ատենի 100. Սրբ. Պատ. պատկերազարդ Վ. Մարգարեան 2½. Միւնթեխապաթ իւլ միւնշաթ Ց. Բաշաեան 5. Միթիթահ իւլ լիսան (բանալի օսմ. լեզ. Գ. Գալբգեան) 10. Միթիթահ իւլ իւլիսմ Ց. Փարսեան 6. Ուսումն Տրամաբանութեան 3. Պատմ. Ընդհ. Ագգաց Վ. Քիւրքճեան 4. Տաղաչափութիւն արդի Հայ. Լեզուի Ս. Գասապեան 2½. Մտամարդութիւն Թ. Թէրզեան Բ. մաս. 3. Քերականութիւն Հայ. Գաղ. Շիրմանեան 5. Քերականութիւն գրաբար լեզուի Շիրմանեան 4. Քերականն. (գործնական) Անգլ. լեզուի Կասբէյի 12½. Բառագիտութիւն Հայերէն Քերականութեան Ե. Ծ. Վ. Դուրեան Բ. տիպ. 3. Եւն։

Քաղաքական կացութիւն

ԱԹՈՏՐԻԱ.— Կառավարութիւնն որոշեց որ մայիս 6ին (Ն. Տ.) կատարի Վիեննայի նոր քաղաքապետին ընտրութիւնը։ Լիւկրի խնդրոյն հակահրէական կուսակցութեան համար պատուաբեր կերպով վերջանալը չատ ցաւեցուց հրեայ ազատական կուսակցութիւնն, որ կ'ուզէր անարգական եղանակաւ մը բեկումը Լիւկրի ընարութեան։ Լիւկրը ինք պատրաստ է զոհողութիւն մ'ընել՝ կայսերական իշխանութիւնը գժուար դիրքէ մը ազատելու համար հանդէպ սոյն քաղաքապետական ընտրութեան, բայց կ'ուզէր որ կայսրն ինք անձամբ յայտնէր իւր բազձանքը։ Վարչապետ Պատէնի կոմս խոստացաւ կայսեր ներկայութեան հրաւիրել տալ զԼիւկրը, որ, ինչպէս արդէն պատմեցինք, կայսեր բերնէն լսեց թէ Ն. Վեհափառութիւն ա՜ء այժմ այս ընտրութենէ իւր հրաժարումը կը խնդրէ։ Խնդրոյն տրուած այս առաջնորդիչ եղան ալ ցուցեր է հակահրէական կուսակցութեան թէ Լիւկրի ընտրութիւնն անգարձ դատապարտուած չէ։ Հիմա հրէական-ազատական կուսակցութեան վախն այն է որ առաջիկայ երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ հակահրէականք խորհրդարանին մէջ՝ ալ մեծամասնութիւն պիտի չունին։

ՖԵՐԻՆԱՆՑ ԻՇԽԱՆԻՆ համար Պերլինի կառավարական լրագիրք ծանուցին թէ Վիլհէլմ Կայսր եւս «Ալբայազուն Բարձրապատուութիւն» տիտղոսը տուած է անոր, առ ի գործածութիւն գերմանական պաշտօնական արարողութեանց մէջ։

ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻԲ.—Օր. Մէյ Աբրահամ, անգլ. գործարանաց առաջնակարգ կին-քննիչը, ներքին գործոց Նախարարին հրաւէրաւ ատիճանի բարձրացում՝ ստացաւ, և անուանեցաւ վերատեսուչ քննիչ գործարաններու, հսկելու համար հոն աշխատող գործաւորուհիներուն ու տղաքներուն վրայ։

ՋՒՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԻ.— Իտալացւոց կողմէ Քասալայի յաղող պաշտպանումը վերջ տուաւ Փարիզի լրագրերուն ուրախութեան որ արդիւնք էր իտալական պարտութեանց։ Փարիզի լրագիրք կը յուսային որ այս պարտութեանց պատճառաւ Իտալիա պիտի մերժուէր Երից Զինակցութենէն։ Հակառակն եղաւ։ Այն Զինակցութիւն աւելի ամրացաւ։ Եգիպտոսի Հանրային Ցարտուղ Վարչութեան խնդիրն ալ վրայ դալով, երեք կեդրոնական Տէրութիւնք Անգլիոյ համամիտ գտնուեցան։ Վիրէլմ կայսր հիմակ առաջուընէ աւելի ժողովրդական է Իտալիոյ մէջ, իտալական պարտութենէն անմիջապէս ետքը գալով իտալեան ժողովրդեան և կառավարութեան սիրտ տալուն համար։ Հիմակ իտալեան լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Երրեակ Զինակցութեան դաշնագիրը նորոգուած են, բայց առանց նոր յօդուած աւելցնելու։

Պ. ՖԷԼԻՔՍ ՖՕՌ Պատուոյ Լէգէոնի զանազան ատիճանները տուաւ Ֆերտինանտ իշխանի հետեւորդ պուլկար պաշտօնէից։

ՊՈՒԼԳԱՐ ՍՊԱՑՔ որք ցարդ քաղաքական պատճառներով հարկադրուած էին Պուլկարիայէն հեռի մնալու և ի Ռուսիա կը ծառայէին, արտօնուեցան դառնալ Պուլկարիա՝ բանակին մէջ ըստ առաջնոյն ծառայելու համար։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ Ընկերութեան Վարչ. Խորհուրդն որոշեց 1895ի զուտ հասոյթէն (2,244,811 ֆր.) 16 ական ֆր. շահաբաժին տալ։

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՑԱՑՑԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՐԻԶ, 30 Ապր. — Նախարարական Ցայտարարութիւնը կարդացուեցաւ երկուց ժողովոց մէջ։ Պ. Մէլինի դահլիճը կը խնդրէ որ մէկ կողմ թողուն այն զրպարէ խնդիրներն որք կրնան բաժնել հանրապետական կուսակցութիւնն։ Ինք պիտի առաջարկէ քուէարկել այն բարեռոգումներն որք նախորդ դահլիճներուն կողմէ արդէն պատրաստուած են։ Իսկ եկամտաւոր տուրքը մէկ կողմ պիտի նետուի իբրեւ նեղացուցիչ և «հաւատաքննական»։ Սոյն Ցայտարարութիւն լաւ ընդունելութիւն գտաւ Ծերակոյտի մէջ, որոյ քաղաքականութիւնը կը հաստատէ. բայց բուռն բողոքներ պատճառեց Երեսփ. Ժողովոյ մէջ։ Սաստիկ վիճաբանութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Պ. Կոպլէ անմիջապէս հարցապնդում ներկայեց, հակախորհրդարանական առնուանելով նոր դահլիճը։ Պ. Ռիքաբ և Պ. որ Բլանեի նմանապէս կը հարուածեն դահլիճը։ Նիստը շատ ազմալի եղաւ։ Յաջորդաբար բեմ ելան Կոպլէ, որուն պատասխանեց Տէշանել, ապա Ռիքաբ, դարձեալ Կոպլէ, ի վերջոյ Պուրժուա՝ անկեալ վարչապետը։ Ծերակոյտին մէջ, սահմանաբրութիւնը վերաքննելու նոր առաջարկ մը մերժուեցաւ։ Թան չատ կը հաւնի նոր դահլիճին, զոր արմատակոնք կը ձգտին, մինչ պահպանողական լրագիրք վերապահութեամբ կը խօսին։

ՓԷՆԴԱ.—Ֆրանց Եոզէֆ թագաւորն հոս եկաւ նախագահելու Հաղարամեակի Ցուցահանդէսի բացման՝ մայիս 2ին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիզէն կը գրեն թէ Ն. Օծութիւն Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը իր կողմէ Գեր. Տ. Երեմիա Սրբազանը ներկայացուցիչ զրկած է Մոսկուա, Զարին թագադրութեան առթիւ, Արքեպիսկոպոսութեան ատիճան տալով Ն. Գերապատուութեան։

Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոս Սեդրակեանց կաւակասիոյ նահանգապետութեան կողմէ անձնական հրաւէր ստացած ըլլալով Մոսկուա գացած է ներկայ ըլլալու թագադրութեան հանդէսին։

Մանչեսդրի Հայոց հոգեւոր հովիւ Գեր. Սուքիաս վարդապետ Պարոնեան որ, ինչպէս արդէն ծանուցինք, Ազգ. Պատրիարքարանի որոշմամբ Բարիզի Հայոց հոգեւոր հովիւ կարգուած էր, իր նոր պաշտօնատեղին փոխադրուեր է։

Ծանօթ ատուածաբան Թորոս Զուզայեցի, որ Ս. Էջմիածին կը գտնուի, եկեղեցական ատիճան ստացեր է և կը լսենք թէ Մանչէսդրի հովիւ պիտի կարգուի։

Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ հրահանգ զրկուած ըլլալով Խաչատուր քաղաքագէտ Տ. Եղնիկ Եպիսկոպոս Ագահունիի՝ ըստ օրինի նոր Թագական Խորհրդոյ ներքնութեան ձեռնարկելու, Ն. Գերապատուութեան նախագահութեամբ Ընարողական ժողով կազմուած է, ըստ կարի չուտով ի գլուխ հանելու սոյն օրինական գործողութիւն։

Ցառաջիկայ կիրակի, Ապրիլ 21, Երեմեան Ս. Խաչի տօնի առթիւ, ի հան. գիսա հոգւոց դպրապետաց, դպրաց, երգիչաց դասատուաց և Համայն քարեբարաց Մայր Եկեղեցւոյ դպրաց դասուն, Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարքական Փոխանորդի օգնական Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. Վարդապետ Երէցեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Մայր Եկեղեցւոյ, և յետ աւարտման Ս. Պատարագի՝ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի համախումբ դպրաց։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ
Մայր Եկեղեցւոյ

Ատենադպիր — Ատենապետ
Մ. Ց. ՄԵԼԻՔԵԱՆ — Ց. ՄՈՍԷՍԵԱՆ

Ցառաջիկայ կիրակի, տօն Երեւման Ս. Խաչի, Ֆերիգիւղի եկեղեցւոյն մէջ, ըստ տարեկան սովորութեան, հանդիսաւոր պատարագ պիտի մատուցանէ Գեր. Բարթուղիմէոս եպիսկոպոս։

Ի ՆՊԱՍՏ ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒԻՍԱՆՈՂԱՑ

Ստացանք՝ Աստուածատուր էֆ. Գ. Հարէնցէ 113 հատոր գործածուած դասագիրք և Յովհաննէս էֆ. Զատատեանէ՝ մէկ մէջիտ։

Այսօրուան Ա. երեսի մէջ կը հրատարակենք Գ. Անդրէասեանի Երկրագործ—Ռիւ—և գիւղատնտես—Ռիւ—ն յօդուածը որ պիտի կազմէ շարք մը հողագործական տեսութիւններու, պարզ ոճով մը գրուած ու գործնական կրահանգներ պարունակող օրինցմէ կարենան օգտուիլ ամեն անոնք որ դաշտային աշխատութիւններով կը պարապին։ Մասնաւորապէս մեր գաւառացի ընթերցողներուն ուշադրութեան կը յանձնարարենք մասնագէտ ուսուցչին այդ գլուխ ուածքները։

ՀԵՌԱԳՐԻ

ՅԵՐՏԻՆԱՆՑ ԻՇԽԱՆԸ.—Ինչպէս կ'երևի Պաշտօնականներէն, վեհ. Սուլթանը կայս. ուաք թիկնապահի տիտղոսը չնորհեց Պուլկարիոյ Ֆերտինանտ իշխանին։

Ն. Վեհափառութիւն հրամայեց որ Պուլկարիոյ իշխանը կրէ նիզակաւոր հեծելազօրաց հրամանատարաց յատուկ համազգեստը։

Կայս. սոյն՝ Իրատէն հեռագրաւ հաղորդուեցաւ Ն. Բարձրութեան։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.—Առեւտրական և Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Մահմուտ Ճելալէտտին փաշա երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Անտառաց, Հանրաց ու Երկրագործութեան նախարար Սելիմ Մէլհամէ էֆ. երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Պետական Խորհրդոյ նախագահ Սայիտ փաշայի հետ։

—Սպանիական դեսպան երէկ Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ Պաշտօնէից համար հաստատեալ տնտուկին յանձնաժողովն երէկ աւարտց անոր յատուկ կանոնագրին պատրաստութիւնն և ի մօտոյ պիտի մատուցանէ զայն ի կայս. պատաս։

Յանձնաժողովն որոշեց յատուկ տեղ մը սահմանել այդ տնտուկին գիւաններուն համար։

ԹԷՆՊԷՔԻՐԻ ՌԻՖԻՆ.— Զեռնէաս իշխանութիւնը նկատելով որ թէնպէքիի Ռիֆիին գործառնութիւնք կանոնաւոր կերպով չեն ընթանար, որոշած էր անոր կանոնագրոյն մէջ փոփոխութիւններ ի գործ դնել, որուն համար յանձնաժողով մը կազմուած էր՝ նախագահութեամբ Երմանական նախարարին։ Այդ յանձնաժողովն իր պաշտօնն աւարտեց և իր տեղեկագիրը պիտի մատուցանէ Բ. Դրան։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խեդիվը ապրիլ 23ին Աղեքսանդրիա պիտի երթայ։

Եգիպտոսի նախարարապետն ալ՝ իր անձնական առողջութենէն պատճառաւ՝ ամառուան եղանակն Աղեքսանդրիայի մէջ պիտի անցնէ։

Եգիպտոսի լրագիրք կրնեն թէ բոլոր նախարարք, եւած զրոյցի մը հակառակ, այս տարի ալ ամառը Աղեքսանդրիա պիտի անցնեն։

ՀՆԴԻՒ իշխան Նավապ էլ Միւլք, որ ուր-տասն օրէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, երէկ Փարիզ ուղեւորեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

Սիրբէֆիի կայարանը կը գտնուէին կայս. թիկնապահ գնդապետ Թէվֆիգ պէյ և անգլիական գեղապետան բարտուղարներէն Պ. Լիսթէր, որք ողջերթ մաղթեցին հնդիկ իշխանին։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ դեսպան Սրբ Ֆիլիպ Քրրրի ու Լէտի Քրրրի Մայիս 6ին Լոնտոն պիտի ուղեւորին արձակուրդով։ Ն. Վսեմութեան մասնաւոր քարտուղարը՝ Պ. Հավուար՝ պիտի ընկերանայ իրեն։

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻՍ Ցառաց պատրիարքը Ս. Գերեզմանի խաչը նուիրեց Սիւ Լերան Կ. Պոլսոյ գայմակամատար Պ. Պարիշի և թարգման Պ. Ճիրօ Պոկտանովիչի։

Երուսաղեմայ պատրիարքութեան փոխանորդ Տ. Եղերմանոս Արսաթալիսս, երէկ, այդ խաչերը յանձնեց անոնց։

ԻՏԱԼԵԱԿԱՆ դեսպանն ու Բանտ ատպետուհին, երէկ իրիկուն, հացկերոյթ մը տուին։

ՕՍՄ. ՊԱՆԳԲԱՆԻ Լոնտոնի ճիւղին տնօրէն Պ. Բոպէրթսոն, որ մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ, հաւանականի պաշտօնով կուգայ։ Անցեալ տարի նոյն հաստատութեան ընդհանուր ժողովին մէջ այդ պաշտօն իրեն յանձնուեցաւ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ երկաթուղեաց ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, կեսէ Վիէննայէ եկած հեռագիր մը, որուն էր 1895ին զուտ հասոյթէն, որ է 2,244,811 ֆրանք, 16 ֆրանքի շահաբաժին մը վճարել։

ԾԽԱԽՈՏԻ Ռէժիսիի փարչութիւնն որոշեց չնչել երկրորդ տնօրէնի պաշտօնը. հետեւաբար Պ. Իվանի տեղ, որ Թրանսվալի մէջ ուրիշ պաշտօն կոչուած ըլլալով հրաժարեցաւ Ռէժիսի երկրորդ տնօրէնի պաշտօնէն, յաջորդ չպիտի ընտրուի։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ.— Առեւտրական ճիւղին մասնախումբն, առջի օրն ի նիստ գումարեցաւ, և ընդունեց այն տեղեկագիրն, որով ապրանքները տասը տեսակի բաժնուած էին։ Որոշեց տեղեկագրել զայդ խառն յանձնաժողովին։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Կայս. Դիտարանը հեռագիր ստացաւ թէ ամսոյս 16էն 17ի գիշերը Իգվորի մէջ (Սէլանիկ) երկրաշարժի բաւական զօրաւոր ցնցումը զգացուեր է։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՑԻՆ խարխուլ տեղերը վերառնելու գործողութիւնը առաջ կը տարուին և մինչեւ երկուշաբթի պիտի աւարտին, յետ որոյ նորոգութիւնք պիտի սկսին։

ԵԼՅԱՆ-Երուսաղեմի երկաթուղւոյն վերնական ընդունելութիւնը կատարելու համար զրկուած յանձնաժողովն իր պաշտօնն աւարտեց և ճամբայ ելաւ մայրաքաղաք դառնալու համար։

ՊԵՏԱԿԱՆ Խորհուրդն նկատողութեան առաւ Սէլանիկի Ալլաթինի եղբարց ծրագիրը՝ օսմանեան անանուն ընկերութիւն մը կազմելու խնդրոյն համար։ Պետական Խորհուրդն ի մօտոյ իր որոշումը տալով տեղեկագիրը պիտի պատրաստէ։

ՆԱՄԻԱՍ ՊԷՅԻ համար ծանուցուեցաւ թէ Օսմ. Պանքին արեւելեան լեզուաց քարտուղար կարգուած է փոխանակ Ալեքսանդր Բանֆիլի պէյի։ Արդ, այդ լուր ստոյգ չէ և Բանֆիլի պէյ ըստ առաջնոյն պիտի շարունակէ այդ պաշտօնը։

ԿԱԶԻ ԸՆԿ. ԻԶՄԻՐԻ. — Իզմիրի կազի ընկերութեան մենաշնորհի պայմանաժամն աւարտելու մօտ ըլլալով, ընկերութիւնը խնդրեց անոր երկարիլը և այդ առթիւ չսկաւոր պայմաններ առաջարկեց։

ՀԱԼԷՊԱՎԷԻ երկրագործական վարժարանին կցեալ տիպար-ագարակին մէջ հացուցած ծախսատները պիտի գնուին Ազ. ժիի կողմէ։

ՄՈՒՏԱՆԻԱՅԻ մէջ, այս տարուընէ սկսեալ, չեբամարդութեան մրցման ցուցահանդէս մը պիտի կազմակերպուի։

ՄԻԼԻՏՅԷ վարժարանին քննութիւնք Մայիս 29ին սկսելով պիտի շարունակուին մինչեւ Յունիս 24։

Պ. ԿՐՕՍՕՀՕՅ, արեւելեան եկեղեցւոյ ընդհանուր տնօրէնը, երէկ Վիէննա գնաց։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՅԻ.—Անգլիական Սիկի մարտանաւը, անցեալ շաբթու, Պերսիի նաւահանգիստը ժամանելով հոն գտնուած անգլիական ուրիշ չորս մարտանաւերու հետ Իսքէնտէրունի կողմն ուղեւորեր է։

ԻԶՄԻՐԷՆ Լ. Հերբլայի թղթակիցը հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հաղորդէ տեղւոյն անգլիական հիւպատոսարանի առաջին թարգման հանգուցեալ Մկրտիչ էֆէնտի Խումարեանի վրայ, որուն մահը ծանուցինք։

Խումարեան էֆէնտի, որ 61 տարեկան էր և 23 տարիէ ի վեր կը ծառայէր անգլիական կառավարութեան, Իզմիրի հիւպատոսարանաց թարգմաններուն երիցագոյն անդամն էր։ Մեծ եռանդ, հոգածութիւն ու գործունէութիւն ցոյց կուտար պաշ

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Կայսրը Խաչի ընկերութեան անդամներէն տասներկու մայրապետներ, որք Հապէսստան պիտի երթային, և Իտալական կառավարութիւնն արգիլած էր անոնց այդ երկիրը մտնելը, մայրաքաղաքը եկան՝ Ռուսիա վերադառնալու համար։

ՎԱՆԱՁ նահանգին Հէբքեարի գաւառին կեդրոնը Ճուլամերկէն Պաչ Գալէ պիտի փոխադրուի, որուն համար հրահանգ պիտի խնդրուի ձեռնհաս իշխանութենէն։

ՀԱՆՐ.—Սէլանիկի Սէրէզ գաւառին Գայալը գիւղին մէջ գտնուած արծաթախառն կապարի հանքի մը շահագործման համար մենաշնորհ տրուեցաւ Ալէքսանդր Հաճի Տիմօ, Քօնսթանթինօ և Անասթաս էֆէնտիներու։

Գալգանտէլէն գաւառակին մէջ գտնուած քրօմի հանքի մը համար ալ փաճառական Տիմիթրի էֆէնտիին։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ. — Իպսիրի հրապարակին վրայ Ապրիլ 15 թուականաւ հետեւեալ տեղեկութիւնը կը հաղորդուի.

Ներսէրէն եկած տեղեկութեանց նայելով, ընդհանուր հուսձքերուն վիճակը գոհացուցիչ է՝ ի բաց առեալ ափիոնն ու խաղողը։

Վերջացող շաբթուն կարեւոր գործեր չեղան եւ միշտ այսպէս է տարբոյն այս եղանակին մէջ։ Բանկի հրապարակը խիստ ոգեւորուած էր՝ Լիվրբուլէ եկած լուրերու վրայ, ուր գինն է 4.18։ Իզմիրի մէջ 1,400 հակ ծախուեցաւ՝ կենդրիները 235 245 գրուշէն, ըստ տեսակին։

Ափիոնի հրապարակն անորոշ է։ 7 կողով ծախուեցաւ չէքին 80 84 գրուշի։

25,000 կենդրիներ խոզկոդին ծախուեցան 43-79 գրուշի, ըստ տեսակին։

Գարիի մասին փոփոխում չեղաւ, պատրաստ կայ 120,000 բիլէ։ 20,000 բիլէ ծախուեցաւ 10 11½ գրուշի։ 60,000 օխա բակլա ծախուեցաւ 27 փարէն։

Զէթի հրապարակը հաստատուն է՝ Եւրոպէ եկած նպաստաւոր լուրերու վրայ։ Պատրաստ կայ 9,000 կենդիներ. Կարժէ 6¹⁵/₄₀—6³⁰/₄₀ զուշ օխան՝ Մէճիտիէն 33 գրուշէն։

1500 օխա գեղին մեղրամոմ ծախուեցաւ 21 գրուշէն, 3,000 օխա գլոտոր 7 գրուշէն, 70 պարկ գազի խէժ 3¹/₈ գրուշէն օխան և 1,600 կենդիներ չամիչ 68 փարէն օխան։ Բարիզէն շատ ապրանք հասած ըլլալով գինն իջաւ 29½ գրուշի։ 20,000 սնտուկ ամերիկեան քարիւղ կ'ըսպասուի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ.—Մախսուէի 20 թիւ շգեներան՝ երէկ առաւ, կամուրջէն մեկնելուն գարնուեցաւ։ Այնպէս Գոլաֆ պահականաւն, որ քարափին առջեւ կեցած էր։ Այդ վերջինը թեթեւ կերպով վնասուեցաւ։

ԳԱՐԱՖԼՈՑԻ ՈՃԻՐԸ.—Այս աւուր թուրք լրագիրները կը ծանուցանեն թէ Ամբաստանեալ սաեանը՝ սատիկան Խալիլ էֆ.ի սպանման իբրեւ հեղինակ ամբաստանեալ է Խանէէֆի Ցովսէփ կամ Կարապետ ու Թէքիրտաղցի Լեւոն Ցակոբեանն ինչպէս նաեւ փախստական Մարտիրոսն ու Սմբատը։

Ամբաստանիչ ատենի տեղեկագիրը յանձնուած է Երեսնեղատ ատենին, որ երէկ նախնական օրինական քննութիւնները կատարեց և մօտ օրէն պիտի զբաղի այդ գործով։

* * *

Թուրք լրագրաց այսօրուան թուոյն մէջ հրատարակուած է վերաքննիչ ատենին հետեւեալ պաշտօնագիրը.

«Հետեւեալ երկու անձերը Սմբատ, միջահասակ, գեղնորակ ու ծաղկաւոր դէմքով, մէջտեղը թափած ու քիչ գեղին պեխով և քիթին վրայ վէրքով ու ծակի աչքերով. նոյնպէս Մարտիրոս՝ միջահասակ, գեղին ցից պեխերով, գեղին դէմքով և ծակի աչքերով, ամբաստանուած են թէ ի Զալաթիա եէնի խան հաստատեալ վաճառական Շահպազ էֆէնտիի սպառնական նամակ գրկելով, տակ պահանջելու ձեռնարկած ատեն բէվոլվէրի գնդակով սպանած են աստիկան Խալիլ էֆէնտին։ Այդ երկու ամբաստանեալներ, որք փախած են, տակաւին չեն ձերբակալուած։ Դատարանի նախագահին կողմէ ասոնց, ըստ տրամադրութեան Պատժական Դատավարութեան Օրինաց 371րդ յօդուածին, ներկայ ծանուցման թուականէն սկսեալ նորէն տասն օր պայմանաժամ տրուած է։ Ուստի այդ պայմանաժամուն մէջ եթէ Եղեռնադատ ատենին չներկայանան, օրինաց իբրեւ անհաստատ նկատուելով, ի բացակայութեան պիտի դատուին և քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին ու իրենց ստացուածքը պիտի գրաւուի։ Իրենք ալ այդ մասին ոչ է դատ բանալու իրաւունք չպիտի ունենան։ Ասոնց գտնուած տեղը գիտցողները պարտաւոր են իմաց տալ և դատական-ասիգանական բոլոր պաշտօնեայք ալ պարտաւոր են զանոնք ձերբակալելու։»

ՇՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տէր

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ գրասենեակ մը հաստատած ենք Սիրքէճի, Գայէրի խան, թիւ 9, ուր պիտի ստանձնենք մայրաքաղաքէս և գաւառներէն յանձնարարուած ամէն տեսակ և ատիճանի գործեր, թէ Պետական Ատեաններուն և թէ Հիւպատոսարաններուն առջեւ, ինչպէս նաեւ պիտի կատարենք Պաշտօնական գործողութիւններ, Թարգմանութիւն և Թարգմանութիւն ընթացիկ լեզուներով։

Կը վստահեցնենք Ձեզ որ մեզի յանձնուած գործերը պիտի ջանանք արդիւնաւորել ուղղամտութեամբ և փութկոտութեամբ։

Հաճեցէք, Տէր, ընդունիլ մեր խորին յարգանքները։

524 ՎԱՀԱՆ ՄԱԼԷԶԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Իրաւագէտ-Փաստաբան

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Կայս. աւագ թիկնապահութեան բարձր տիզոսը շնորհուեցաւ Պալկարիոյ իշխան և Արեւելեան Ռումելիի կառավարիչ Բարձր. Ֆերտինանտ իշխանին։

Փարիզի օմանեան դպրոցասան պատուակալ երրորդ քարտուղար Ահուանեցաւ Բ. Դրան օտար թղթակցութեանց գիւանի քարտուղարներէն Մուգպիլ պէյ։

Ֆէրիգութեան ատիճան տրուեցաւ կայս. Խատէմէներու Միրիվիներէն Հիւսէյին վասֆի և Վեհ. Սուլթանի հրամանակիրներէն Ահմէտ Ճէլալէտտին փաշայ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Եւրոպացիի հրեպ Բաբուանպետ Եաքօ Էլիաշար էֆէնտիի, Գահիրէի Բաբուանպետ Աբօն Պէնչիմօն էֆէնտիի և Սէլանիկի Բաբուանպետի տեղակալ Եաքօ Քօհօ էֆէնտիին։

Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ազիզանդրիայի Բաբուանպետ Իլիասպան էֆէնտիին։

Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Դամասկոսի Բաբուանպետ Մըրքաս Ակֆանարի էֆէնտիին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Զեկուցումը հաղորդուած է ի հրատարակութիւն.

«Ապրիլ 17 թուականաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ուղղեալ հեռագրեր ծանուցած են թէ Երզրումի, Խարբերդի, Սըվասի, Պրուսայի, Էնկիւրիի, Պիթլիսի և Տրապիզոնի նահանգաց մէջ ալ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կատարեալ անդորրութիւն և ապահովութիւն կը տիրէ։»

ԳԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԳԻՐ

Դաշինքի Գործակալութեան և Գրաքննչաց

Ուր պարզուած են Գործակալութեան վերաբերեալ կարեւոր տեղեկութիւններ և գործելու պայմանները՝ ի գիւրութիւն գաւառացւոց։

Գին 2 դահեկան

5:6 1—10

ԱԶԳ ԹՐԱՄՈՒԷՑԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Ընկերութիւնը ի վաճառ կը հանէ կարգ մը ձիեր որոնք չեն յարմարիր իր գործածութեանը։

Գնել փափաքողները կրնան դիմել Շէյլիի և Պէշիկթաշի կայարանապետներուն, բընել յիշեալ ձիերը և գինի մասին յարմարիլ կայարանապետներուն հետ։

Վաճառումները կանխիկ պիտի կատարուին, մէճիտիէն 20 զրուշէն։

1—3

Իւսկիւտարի Իճատիէի ազգային վարժարանը պէտք ունի կարող մանկապարտիզպանուհիի մը, կանոնաւոր և գոհացուցիչ ամսական։ դիմել սոյն վարժարանը։

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ ՏԻԿԻՆ ՄԱՏԱԿԵԱՆ

Անցեալներ երբ առիթ ունեցանք ձեզի հետ առաջին անգամ ըլլալով տեսակցիլու, ցաւ կը յայտնէիք որ մեր գործակալութիւնը պաշտօնի զրկուած ուսուցիչներէն յանձնարարողչէք կ'ասնէ. — թէ՝ ուսուցիչ դասակարգը աղքատ ըլլալով՝ այս տեսակ պահանջում մ'ընել անխղճութիւն է և աւելի բանաւոր է դասատու ուզող հոգաբարձութիւններէն առնել յանձնարարողչէք։ Եւ, իբրեւ օրինակ գործակալութեան կողմէ գործուած այդ անիրաւութեան (?) յիշեցիք թէ Ֆոքչան զրկած եմ Տիկ. Մաեան վարժուհի մը, որմէ Էրէս- ամսականէն չափ դումար մը առած եմ կամ (ձեր բառով) կեղեքած եմ։

Արդէն լսած էի, Տիկին, թէ գործակալութեանս նկատմամբ այդ կարգի զրոյցներ ըրած էիք. նոյնը բերանացի ալ յայտնեցիք, ի ներկայութեան Պ. Սիմքէշեանի։ Հետեւաբար պիտի ներուի անշուշտ որ քանի մը բացատրութիւններ տամ՝ ցրելու համար այդ գայթակղիչ զրպարտութիւնները։

Ա. Մեր գործակալութիւնը բարեգործական հաստատութիւն մը չէ, Տիկին, և տեղէ՛ մը նպաստ չի ստանար՝ հոգալու համար ամսական 5—6 լիրայի ծախքը զոր կ'ընէ՝ ուսուցիչներու կեդրոն մը և անոր վերաբերեալ բազմաճիւղ գործերը վարելու համար։ Եթէ կը համակրիք ուսուցիչ դասին, պէտք է գոհ ըլլաք որ մեր մէջ առաջինն ըլլալով այսպիսի գործակալութիւն մը հաստատելու գաղափարն ունեցող մը եղած է, և յարատեւութեամբ կը դիմակալէ թէ նիւթական դժուարութիւններու՝ կանոնաւոր պահելու համար զայն։

Մէկ կողմէ ժողովուրդն ու վարժապետները ընտրացնելու ենք այս տեսակ գաղափարի մը, միւս կողմէ գործակալութիւնը զարգացնելու ենք, որպէս զի օր՝ օրի աւելի արդիւնաւոր ըլլայ և իր միջոցներուն ներածին չափ՝ իր պայմաններն ալ աւելի դիւրամատչելի ըլլան։

Ուսուցիչ մը չէք կրնար ցոյց տալ, Տիկի՛ն, որ մեր գործակալութենէն դժգոհելու պատճառ մ'ունեցած ըլլայ. — Ընդհակառակն։ Եթէ կայ մէկը որ գանգատի թէ խիստ են մեր պայմանները, թող յանձն առնէ ինծի գտնել պաշտօն մը՝ և ես յօժար եմ այդ գործին տարեկան շահէն վճարել 0/0 10 գումարով։ Եթէ անկեղծ է ձեր սէրն ու արգահատանքը դէպի ուսուցիչ դասակարգը, եթէ պաշտպանել կ'ուզէք անոնց իրաւունքները, հաճեցէք անտես չընել անոնց պարտականութիւններն ալ։ Եկէք որ ձեզի ցոյց տամ թէ մէկ ուսուցչի կամ վարժուհիի դէմ որ վճռած է առ առաւելն իր մէկ ամսականն հաւասար գումար մը, ունինք քանի երեսուն պաշտօնեայ որոնցմէ գանկ մ'իսկ չենք առած. որովհետեւ աղքատ են՝ և կամ կէս, քառորդ ամսական և աւելի նը-

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ

ԳԻՆ 22 ՂՐՇ.

Գրպանի Ֆրանսական Բառագրքին երկրորդ տպագրութիւնն ալ սպառած ըլլալով, եւ՝ միւս կողմէն՝ ԱՄԷՆ ԲԱՌ պարունակող բառարանի պէտքն զգալի ըլլալով, նոր էֆէնտի Տէմիրճիպաշեանի յանձնուեցաւ յօրինել Ֆրանսական Բառարան մը, որ անընդհատ շարունակութեամբ սոա ի լոյս կ'ընծայուի։ Տեղւոյ խնայողութեան համար ի գործ դրուած առուեստական միջոցներու շնորհիւ անհաւատալի խտութիւն մ'ունեցող միջակաղիր սոյն Ֆրանսական բառարանը, յօրինուած հեռեւողութեամբ Վիրգիլի տիւզերական բառագրքին, կը պարունակէ Ֆրանսերէն լեզուին զրեթէ բոլոր բառերն իրենց բոլոր առումներով, ուզէս եւ ամենէն գործածական ոճերն։ Տէմիրճիպաշեան էֆէնտի բառաշինութեան մասին իւր ունեցած մասնաւոր յարմարութեամբն որով բազմաթիւ բառերով նոխացուցած է հայ լեզուն, գտած է լեզուին պակսած զրական, զեղեցկագիտական, իմաստասիրական, գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն, այնպէս որ կատարեալ բառագիրք մը կընայ համարուիլ Բառարանս ունեցած այս երեսկայ առաւելութեամբը, այսինքն առաւելութիւն Ֆրանսերէն բառից, առաւելութիւն նոր առմանց, առաւելութիւն 15—20,000 նորակերտ հայերէն բառից։

Այս բոլոր առաւելութեամբը Ֆրանսական Բառարանս, որ կը պարունակէ 966 երես, կազմեալ՝ կը ծախսուի անօրինակ գնով։

522 1—40

Վակտրան

ԴԱՎԱԹԻԱ, Ապրիլ 19 1896 Մայիս 1896

Անուանմն. եւ վճարում		Անուանմ. Արժէնդ.	Ընթացիկ Գիներ	
100		Թուս. Մէրիա A	63	20
100		» » B 1%	35	—
100	1881	» » C	20	30
100		» » D գոցուած	22	26
400		» » D բացուած	22	27
100		» » D միջօրէ	22	27
100		գոցուած	111	½
ֆր. 500	1870	Բաւմ.ին. բացուած	112	50
Անվ. Վճար.			միջօրէ	112	—	—
20	10	1890	Օտմանիէ 4%	—	—
22	11	1863	Բիլան ժէն. 09,	7	35
10	5	1872	Սուս. Ոսկ. ար. 5. ի Վ.	4	03
140	140	1875	Լաւրիանի	53	—
500	300	1884	Ռնատոյտի (Բժմ.	605	—
500	500		Հրկանգրիզ (Գրա.	315	—
20	8	1892	Թրանսէ (Բժմ.	8	10
500	500		(Գրա.	489	—
500	200	1883	Օսմ. Իրժի	15	21
1.40	1.40	1892	Ժամ. Միկարէլ 0%	1	45
11	5½	1893	Ժամ. Ազանդրն. Միկ.	1	80
500	500	1892	Գրի Ռոն.Տեր....	250	—

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրին) ԴՐ. ՎՃԱՌ			
8 օրուան համար 1000 դասք		6	— ½
1 ամսուան համար		8	—
1 օրուան համար		2	—
Ալքոր		—	—
Կանխիկ (Հէվալ.սիր)		—	10
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈՓՈԽԱԿԱՑՈՒՄ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	—
Փարիզ »	Ֆր.	22	85
Վիեննա 8 օրուան	Ֆլոր.	10	85
Պրլին »	Մարք.	18	45
ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՒԱՓԱՓԻՒՐ ԳԻՆ			
8 օրուան համար 25 դասք	Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար	»	6	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄԻ			
Անգլ. ոսկի	Ս. Ա. 100 զրշ.էն	110	16
20 Ֆրանքնոց		87	28
20 Մարքնոց Գերմանական ոսկի		100	20
Էլտնոց		51	10
Ռուպլ Ոսկեագրամ		8	60
Մէճիտիէ		108	15
Մանր արծաթ		103	20
Ճէյվանի		98	—
Տակս Զալաթիոյ Ծխարանի		9	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԿ.ՍԵՐ

ՓԱՐԻԶ 1 Մայիս			
Ֆոնսոլիտ Օսմ. Բ Կոպակ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	21	30
D (Բացուած	»	—	—
D (Փոցուած	»	20	80
Բուլգարի Երկանուղի	»	113	12
Բրիտանիոյ	»	458	—
Մարսալիոյ Պարտատոմսեր	»	493	—
Սամանիէ	»	405	75
Ռէմիի Բաժնեմուղի	»	553	75
Պանք Օթոման (Անուանկոն.)	»	566	87
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	102	22
» » 4½%	»	106	60
» Իսպանական	»	84	20
Քրէտի Լիոնէ	»	765	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդուտ. տ'Էսքոմպ	»	—	—
Մուէզի Բաժնեմուղի	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	525	—
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25	150
ԼՈՆԴՈՆԱՅ 1 Մայիս			
Բուլգարի Երկանուղի Ֆիորին		55	25
Ցամ. Ռէժի »		172	—
Քոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես		125	40
» Փարիզի »		—	—
ԼԻՈՆՍԱՅԻ 1 Մայիս			
Ֆոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.		63	—
» » B »		35	25
» » C »		—	—
D (Բացուած	»	—	—
D (Փոցուած	»	20	62
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Սեր.շնորհաւ.		—	—
» » 1894 3½% Գրպ. Հրկ.		—	—
Պանք Օթոման (Մարքալ)	»	12	56
Այտոնի Երկանուղի	»	11	50
Միացեալ Եգիպտական	»	101	75
Առանձնաշնորհեալ »	»	—	—
Անգլ. Ֆոնսոլիտ	»	111	37
Ռուկար. Փոխառ.	»	—	—
» » Նոր 6%	»	98	—
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	31	50
» » 5% 1884	»	31	50
Քոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս		25	325
ՊԵՐԼԻՆ. 1 Մայիս			
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք		—	—
Բուլգարի Երկանուղի	»	109	50
Անատոլի Երկանուղ. ¾ Գրշդ.	»	—	—
Քոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	390
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
Մակեդոնիայ Երկանուղ		—	—

ՏՈՒՆ ԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Ա. Գ. Ա. Ջ Ի Ն Ա Ր Դ Ի Ա. Ղ Ա Ն Ա Ց Ի Ա., Ս. Մ Ա Ր Տ Ի Ր Ա Ն Ա Ց — Ա Տ Ա Ա Ն Ց Յ Ա Ղ Ա Ն Ա Ց

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորաձեւաբար գործիքի մը միջոցաւ ատենասասիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լրացնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարիլագործեալ եղանակաւ, սուբը։ Հաստատուած, եւ գիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւնն — (ըստ տարիքի), ծամելութիւնն, եւ ազատ արտասանութիւնն երաշխաւորեալ։ «Սկարբին» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժուի, ինչպէս նաեւ Ամրեցուցիչ գնդերու, եւ նորաձեւաբար ատամանց ցաւի տանջանաց միջոցաւ։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Եանիի գաւազատան վրայի յարկը ձիրամ Զաւրեցնանց դիմէն)։

Գաստրգիւղի յանձնորդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ. 1 նոր բացուած Խրիսովկի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաստատելու համար Եւրոպոյ եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբուժներու՝ ծանուցները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նաեւ մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղիներն։

410

ԼԱՄՊԱՐ ՇՐՋՄՈՒԼԻԿ

ԼՈՒՍԱՒՈՐ, ԵՒ ՋԵՐԻՆ

ՄԱՆՐԱԴՈՒՐՏԱԳՈ դրութեամբ

(ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ)

Աճեցման իսէալ լոյս

Պատրաստ ցիկայ եռա ցիկայ

ԿԱՆՈՆԱՒՈՐԻՋ ԶՈՒՆԻ

Միօրինակ լոյս Մաքրութիւն

ԲԱՑԱՌՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Փորֆէրէնով

Ձեռք կը բերուի

30 % Նուազագոյնիւն

Քարիւղի վրայ

—o—

ԴՐՈՒԹԻՒՆ ԳՈՐԾԱԳՐԵԼԻ

ԱՄԵՆ ՁԵՌ ԼԱՄՊԱՐՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

—o—

Գործածուն եւ վաճառատուն

Բերա, Մեծ-Փողոց

Բաւական պանդխտելի, 10 էն 15

Ն. ՊԱԼԻՍ 3—104

ՇԱԼՃԵԱՆ ԵՒ ԹԱԿՇԱՆԷՊԷՆ

ՄԵԾ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԽԻՒԹՈՒ

ՁԱՒԱԿԱՒՈՐ ԽԻՒԹՈՒ ՀԱՒԱՔԱՆՈՅ

ՎԵՐՄԱԿՆԵՐ, ԲԱՐՁԵՐ ՄՈՒՍԱԿՆԵՐ և ԱՅԼն

ԱՍԵՂՆԱԳՈՐԾԻ ԳԵՍԱՐԻՆ ՄԸ

ՊԱՏՐԱՍ Է ՄԵՏՑ

ՍՏԱՄՈՎ. ԷՍԿԻ ՁԱՊԳԻԼ ՁԱՍՏԱՆԻ ԻՇՄԻՆ ՕԳԵԼԻՆ ԴԷԼ.

ՁՐԻ ԴԱՄԵՐ

ԱՊԱՌԻԿ

1896 տարւոյ նոր ձեւով եւ զրութեամբ կատարելագործեալ, Ամերիկեան առաջին կարգի հեծելանիւներ։ Որ վաճառուին եւ վարձուին մեր տրուին ամսական կամ շաբաթական վճարմամբ։

Մրցման, պտոյտներու եւ խորհրդոյն ճամբաներու համար յատուկ հեծելանիւներ։ Գիներն անհաւատալի կերպով ազան, վճարմանց մեծ դիւրութիւններ կը տրուին։

Դիմել առ՝ Արմենակ Ս. Իսպիտեան 4, 5, 6 Մէյմանի Քլի-Խան (Քրէտի Լիմիթ բով) Մաքսատան փողոց, Զալաթիա։ 15—72

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՅ

Ղ. Ա. Լ. Ա Թ Ի Ա.

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

32. Պէյօղլու փողոց, Օսմ. Պանքայի դիմաց 32

Ընտիր ապրանք, ուղիղ կերպ, չափաւոր գիներ

անմեծարարութիւնք առանց ծախքի կը զրկուիր մինչեւ տուն։ 333

ՄԱԳԴԻ ՄՕՌԻՆ ՁԵՌՆ ՕԾԱՍԱ

Երէկզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ. 1888

Պարոնայք Մգոդ եւ Պօռն,

Կը ցաւիմ որ պարտնական դիրքովս կարող եմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պարտն յանձնեցի փորձել զայն մեր միանգամայնայ մէջ, կը այսուրարեմ որ մեր Մարիս ձկան իւղն իր ամբ Այլիճակին մէջ դիւրաս խմուելով եւ մարսուելի, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս արտասրուժական գիտութիւնն ի գաղուց անտ ունկնդրած է, մասնաւորապէս այդ յայտոյ պատրաստութեան մէջ։ Տ.Ր. Ս. Մ. ՄԱԳԴԻՆՅԱՆ Փոշ

Բժիշկ Վեհ. Սուլթանին

ՏՈՔԹՈՐ ԶՕՐԱՎԱՍ

Մասնագէտ բժիշկի երկու տարի ծննդական հիւանդութեանց եւ վիրաբոյժ

Եւրոպայի մէջ ծննդական զործարաններու հիւանդութեանց եենարկելոցները ուղղակի մասնագէտներու կը զրկեն։ առանց ի նկատի առնելու կոյ մը շարադաս ներու անկրանալի խոստումներու։ Բերա, Թարլա-Պաշի, Հաղէպի փողոց, Թիւ 25 տունը հաստատուած ՏՈՔԹՈՐ Զ ԶԱՎԱՍ որ եւրոպայի մէջ մասնաւորաբար ուսումնասիրելով ծննդական զործարաններու հիւանդութիւնները, մեծ յաջողութիւն զտած է այս ճիւղին մէջ, կը յայտարարէ որ տիրմամ զանիւնը ամբ օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ առանց պահեցողութեան եւ առանց հիւանդին ցաւ զգացնել տալու։ Նոյնպէս նորատոր մէջեռանոցով կը բժշկէ ամենադին զաղրկելուն ախտերը, անպտղութիւնը, սեռանոցութիւնը, եւ երու տեսակ ամբեցութիւններն եւ ուրիշ ծննդական հիւանդութիւններ։ Ամեն օր կը գտնուի իր վերոյիշեալ բնակարանը։ 10—1.

Ի Լ Ա Ն

Ղալաթիոյ Իպիրլի Օղլու Խանը նոր 6 նուէրբոլը օտասա սաքին Աւեանս Սօրատամեան էֆէնտի թարգիչնտան միվէրքիլէի Պէյօղլուստա Աթարիք սօգանտա 7 նուէրբոլը խանէպէ մուզիմ Թէրզիանա Անանեան գասարին գէվճի մուֆարաքը Բանկալմիսէ Պէյօղլը-Տէրէ ճատաէսինտէ 47 նուէրբոլը խանէպէ մուզիմ պիրա սանասաթ Բոլ Գերմրզ գիրվիթինտէ պա սէնէտ ալա ճաղը օրան վէ թրանսմանան մուէվէլլիտ պուլունմասընան նաշի Բագրիգանէճէ թէպգիզ վէ թանսիլնէ հիւբմ խիրէն 400 սատէտ լիրայի Օսմանինին թէլմին խթիֆասը գրմիրնտա Պէյօղլը 1ինճի Հուգուգ տայիրէսինէն մէրգում Բոլ Գերմրզին էմրնտան մանիսէվի իւգէրինէ վագ օրանան հանգլը թատիպի տավասը իւէ վէ Քարիպը սէգէրէրէ գարշը միւտարիկ տավա սրֆամիրէ սէրգուսը պիրտաէրլէրի Պէյօղլինտա ճատաէլ քէպիրտէ 424 նուէրբոլը մարատա մուզիմուն պիրա սանասաթ Բիրը, Ժան Գերմրզ պիրտաէրլէր ճանիպինանէն իւգամէ օրանան խիրիհգագ տավաքնտան տօրաղը սէպգ իսէն մուհպէմամ վէ թէտգիգամը խիրինանիւթ նէթիճէմնտէ մար էլ գիրր ալտանա տավասընէն Բարիգանէնէ բարիգիմ մուխալիքը գանան կէօրիւրէրէք պա ճիկէնիրին մանքէտէի Հուգուգիւէ գասը եւ համանէ վէ անա միթէքէրի խասարքը հանգ վէ խարիհգագ տավարքնան բէկալիք Մահրէտէի Հուգուգիւէ թէտգիգ վէ բարիթիրէ գարար վիրիմիվ էվ օլ պատ տատը օրան 24 շուգաթ 311 թարիխի վէ 311 նուէրբոլը իւսմը վիճահի մէրգուբէն թագտիմ գըլընմը։ օյուզընտան մէրգուսան Բիրը վէ Ժան Բոլ Գերմրզ պիրատէրլերին ճէկպէրի իլէ պիր մահէրէմէ էվիէրա մէրգուսէ Բոլ Գերմրզգան միվէքքիլէսինին մանիլուգը օրան 400 սատէտ օսմանը լիրաբնին մա կիւզէլթէ վէ մէսարիֆը մահքէմէ վէ իւ տրէկը վէքալէթ թահսիլի վէ սահիէն հանգը մէվզուէնին թատիպի հագգընտա իգամէ օրանան տավասան տօրաղը միւտատաթէյհիւմ Բիրը վէ Ժան Բոլ պիրատէրլերին մանիմ պիր իգամէթկեանը վէ մահալ իգամէթլերի օրմատրը անկաշքմասընա մէպին ուսուլը մահէքէմէի Հուգուգիէ գանոնը մուվագգաթասընին 26ինճը մատաէսի հիւբմինէ թէկֆիդգէն մուամէլէի մուգթադիէնին իհրանը լարդը կէրմիշ վէ տավայի վագատին թարիխը իլանտէն 31 կիւն սօնրա եանի 312 սէնէսի չէհրը մայրքին 11ինճի ճումատա իրթէսի կիւնիւ սաաթ 6տա Պէյօղլը Պիտաէէթ մահքէմէսի 1ինճի Հուգուգ տայիրէսինտէ ֆայլ վէ բուլէթի մուգարրէր պուլունմաքը օրմաղ իլէ եէմմ վէ վաղթ մէզգուրատ միւամելէյհիւմ Բիրը վէ Ժան Գերմրզ պիրատէրլերին պիզգաթ մահքէմէյէտէ հարը պուլունմաքարը վէ եանտան թարաֆարատա ուսուլը վէհհձէ պիր մուատտապ վէքիլ կէօնտէրմէյէրի վէ պիզգաթ միւրաճաաթ իթիմէտիկի վէ վէքիլ կէօնտէրմէյտիկի թագտիրատ միւտատանին վագը օրաճագ թաւիպի իւգէրինէ վէքիլը մուասխար թայինի իլէ զրնապէն տավասընէն բուլէթ վէ վէ ֆայլ իսիկէճէկի իլան օլունուր։

12 Նիսան 312

GEBRÜDER BOMONTI

ՊՈՄՈ ԴԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԴԱՐԵԶՈՒՐԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆ Ի ՖԷՐԻ ԳԻՒՂ

ԿԱՐՏԱԴԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԶՈՒՏ ԳԱՐԵԶՈՒՐ

ՏԱԿԱՌՈՒՂ ԵՒ ՇԻՇՈՎ ԸՍՏ ԲԱԱՐԷՕՈՒԻ ԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ ԱՌԱՆՑ ԱՍԻՏ ՍԱԼԻՍԻԼԻՔԻ

Գործարանն Եւրոպական վերջին դրութեամբ կազմաւորեալ է։

NOUVEAUTÉS

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆՔ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՑ

345 Բերա, Մեծ Փողոց 345

ՅՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ԱՊՐԱՆԱՑ

Զանազան նոր կերպասներ մետաքսէ և բուրդէ։ և գեղեցիկ նկարներ ամենայն տեսակ գոյացադրուած են ի վաճառ ՈՐՈՇ և ԶԱՓԱԶԱՆՑ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ։

Որպէս զի կիները իրենց ընտրութիւնը աւելի դիւրութեամբ և լաւ կարի օգտակարապէս կատարեն, տպրանքներուն գիները նշանակուած են ծանօթ Բաւնչանենբով։

510 7—15

ՌՕՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի Կայսր Իրատէով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մոսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր Հրդեհ.—Կեանք.—Փոխադրութիւն.—Արկանք

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 ռուբլի
Եռաշխատութեան գումար 63,000,000 ֆրք.
1894ի հասոյթը 24,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 90,000,000 »

Ընդ. Գործակալ Թուքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱԻԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Գլխաւոր Ընդ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Զալաթիա, Զէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ֆ. ՌԻՒԲՈՒՆ, ԵՒ ՈՐԴԻ.

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՒԱՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴՀԵՒ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

«ՓԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարքը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով ամենահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթակայ սուց համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ պատ, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ սորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերք
Զալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ Թիւ 1։

326

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄԲՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ Ֆրանք 8,000,000
Պահեստի գումար » 10,028,000
Ցարեկան հասոյթ » 23,250,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բանկութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վճռաբնեալ և նպատակներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

894

ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Գալաթա, Գահկէ—Դարու, Ալանիտոս խան. 12, 13, 14

ԱՐԵԱՆ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆ
APPAUVRISSEMENT DU SANG

Անարիւնութիւնը, քլորոսը, ասատոքսի հիւանդութիւնները, սպիտակ դալլանները արագօրէն աղէկնալու համար բաժնել երկաթի և ֆոսֆատի պէտք ունին. ասոնց միացած կը գտնուին ԼԸՐԱՅԻ ՑՐՈՒՆԱՏ ՏԸ ՅԻՒՆԻՆ մէջ, յորմէ յանձնարարելի փափկակազմ, անախորժակ տղոց և ծիծաղաւոր աղջիկներու համար։

8, Վիվիէն փողոց, Փարիզ
և բոլոր դեղարանները A.

ՌԼԱՆ ՊԱՊԻ ՍԷՐԱՔԷՐԻ

Ֆապրիգայի հիւմայունլար իչուն սէնէյի հալիեէտէ մուգթադի 120,000ներէն 150,000 գանթարը ճէտիտէ գատար մատնն քէօիւրինին միւնագասարնա պայլանաճարդնտան թալիպ օլանլարընն մագամը ալի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմանիկ տայիքէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 66 2—3

Իքինճի Օրտուի հիւմայուն մէրքէզի օլան Էտիրնէ իլէ մէվգրինտէ պուլունան վէ պուլունմըրլրճագ օլան սիարի վէ թօփճը վէ նագլիէ վէ բիեատէ վէ բէտիֆ ալայ վէ թապուրլարը հայվանաթը իչուն 312 սէնէսի դէյէտինէ տէկին 12 մակ գարֆընտա հէր նէ մրգտար լիւգիւմը օլուրտա թալպ օլունուր իսէ 5 թապտա իլէ եանի 3 մահտա պիր յերէ այնմագ չարթը իլէ միւսպայա օլունմագ իւզրէ մահարնճէ մէվգրի միւնագասայա գօնուան 13 գալէմ նալ վէ մըլքնն մայրը բումինին 15ինէ գատար միւնագասար տեվամ իտէճէկինտէն իթասընա թալիպ օլանլարը մագամը ալի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմանիկ տայիքէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

Նօ. 63 3—3

Տօն կէսմէլերիք ամէրիգան թօփ 3500 պէհէր թօփը 29 ղրշ. 28 փարա, ասթարլոգ ամէրիգան թօփ 15,000 պէհէր թօփը 28 ղրշ. 19 փարա։

Նիգամիէ էլպիսէ անպարը իչուն միւպայա օլունմագ իւզրէ մէվգրի միւնագասայա գօնուան պայտէ մուրագգամ 50.000 թօփ 2 նէվ ամէրիգան ֆիլյամ մէվգուէլերի իլէ թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ նիսանը բումինին 20ինճի ճուման իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասայարը պիլ իֆրա մէգրիբ կիւնտէ գարարը կայմէրի վիրիլճէկինտէն իթասարնա գատար կիւնիւ տանի թալիպ օլանլարը մագամը ալի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուսմանիկ տայիքէսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։ Նօ. 64 3—3

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լէվքէ-ուլ, Պօրթայլ, Մէլքէ-իլանի և Սէ-Ծովի ՄՕՂԷ-ԲԱՆՈՎ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Բամէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպը	3000	Օսայրիս	2250
Թեանոքուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէֆինրա	2000
Օսմանլի	3000	Կասբլնի	1500
Մարիսթիս	2500	Կիւլէն	1300

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕՂ և ԸՆԿ
Ուրիթլ խան
ՃԱՆԷՑՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
320 31. Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒՆԵՔ ԼՐԱԳՐՈՒԹ

ԹԱԳՈՒՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԵՐ
ԲԱԲԻՒԼ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ—ԷՄԸՐԻ

Մինչեւ այսօր ծանօթ հակամիզանցքարորքային դեղերուն էն հզօրը։ Ապահովապէս շատ քիչ օրուան մէջ կը բժշկէ։

Զգուշանալ կեղծերէն։ Կը վաճառուի ամէն դեղարաններ և դեղավաճառանոցներ։

521 1—52

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՀԼԸՐԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԳԵՆ ԶԱՒՈՏ ԻՒՂ

Լիովին ոչ չալ և տարբեր
Գործածուել մեծագոյն ՊԷՊԷՆ և ԳՕՏԻՆԻ
ի Նա-Եօրք։

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառուծիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճոզածութիւնը

Ծծիչներուն ընդունելի է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն։

Գործակատարք ի Ն. Գոլիա, ՀԱՄՄԵՐ ԵՒ ՀԱՒԻԵԼ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳԵՂԵՑԻԿ ԳԱՐԵՆ
ՀԱՅՈՑ ԵՒ ԹՈՒՐՔԱՑԻՆ
SHOP de FAITORT TODÉ

Բնիկներու կարգէ յանձնարարուած՝ Սիրոյ Աստիրոսապիւրեան և Մօտիս ծկան իւղին տեղ՝ ապահովապէս, ուժգոյն ու տաքարկամ տարբեր մի ի գիտրիկներուն դէմ. ինչպէս նաեւ վիրի գնդիկներու համար։

Փարիզ, 8, Վիվիէն փողոց
և բոլոր դեղարանաց մէջ A.

ՆՈՐ ՈՒՂԵՑՈՑ
ՄԷՍԱԺԷՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
— —

Ուղղակի երթեւեկ ընդմէջ Լոնտոնի եւ Սեւ Ծովու նաւահանգիստներուն (երթուղարձին հանդիպելով ի Հալբ։

Լոնտոնէ մեկնում ամեն կիրակի. Մարսիլիաէ մեկնում ամեն շաբաթ օր, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, սկսեալ ապրիլ 18էն, դէպի Պիրէոն, Իզմիր, Տարտանէլ, կ. Պոլիս, միւս շաբթուն, ապրիլ 25էն սկսեալ, դէպ ի Բաթաբօլս, (փոփոխակի Բայամադաղ) Շիրա, Սէլանիկ, Քավալա, (փոփոխակի Տէմէ-Ագաճ), Տարտանէլ, կ. Պոլիս։

Կ. Պոլսէ մեկնումը դէպի Մարսիլիա, Հալբ, Լոնտոն, ամեն հինգշաբթի, իրիկուան ժամ 4ին, մէկ շաբաթ, Տարտանէլէն, Տէմէ-ագաճէն (փոփոխակի Բայամադաղ) Սելանիկէն, Շիրաէն, Քավալայէն (փոփոխակի Բաթաբօլս) ապրիլ 24էն սկսեալ եւ միւս շաբթուն Տարտանէլէն, Իզմիրէն, Պիրէոնէն, ապրիլ 30էն սկսեալ։

Բայ սոսա, ամեն տասնհինգ օրը, ուրբաթ իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 23էն սկսեալ Սուրիոյ գծին շոգենաւը կ. Պոլիս գալով անմիջապէս պիտի մեկնի դէպի Մարսիլիա միայն Իզմիր ու Պիրէոն հանդպելով։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Ապրիլ 30էն սկսեալ, հինգշաբթի ամեն տասնհինգ օրը կ. Պոլսէ մեկնում դէպ Իզմիր, Հռոդոս (փոփոխակի Սամոս) Պէյրութ (ուր պիտի հանդիպի Եաֆա, Բօր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա գացող սուրիանդակին) Լարնաքա, Սուրիական ափերը, նորէն Պէյրութ, Բօր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա, Մարսիլիա։

ՕՏՏՈԱ-ՆՈՎՈՐՕՍԻՍԿԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ կիսամսեայ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիաէն եկած սուրիանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում կիրակի իրիկուան ժամ 4ին, ապրիլ 19էն սկսեալ։

ԱՆԱՏՕԼՈՒ-ՊԱԹՈՒՄԻ ԳԻԾ

Ուղղակի երթեւեկ տասնհինգօրեայ՝ Լոնտոնէն, Հալբէն, Մարսիլիաէն եկած սուրիանդակներով։ Կ. Պոլսէ մեկնում երկուշաբթի իրիկուան ժամը 4ին, դէպ ի Սմիռն, Կիպրոս, Տրապիզոն եւ Պաթում ապրիլ 27էն սկսեալ։ 425

ՕՏՈՊԵՆԱՒԱՃԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՍՈՊԵԱՆ
Ն. ԲԱՆԻԻ ԸՆԿ

Մարսիլիայէ և Պոլիս-Ամերիկա
կանոնաւոր ուղիղ բանակ

Առաջին շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի մայիս 5ին (Ք. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և ուրիշ ուղեւորութիւն
Նաւագրքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց Թ. 10

33

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու
1896 Փետրուար 3 | Հ. Տ. | շաբաթէն սկսեալ
ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԷՍԿԻ—ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 24 խառն Առտու	Թ. 4 Ճամբ. Առտու	Թ. 6 Ճամբ. Առտու	Թ. 26 խառն Իրկն.	Թ. 8 Ճամբ. Իրկն.	Թ. 10 Ճամբ. Իրկն.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Քարաքէօյ Կամուրջ	մկնմ.	12 30	2 30	5 5	8 —	10 30	11 30
Հայտար Փաշա	ժմն.	12 55	2 55	5 30	8 25	10 55	11 5
Քրզլլ-Թօբրաք		— —	3 11	5 45	8 55	11 12	12 12
Ֆէնէր-Եօլու	»	— —	3 15	5 49	9 —	11 17	12 17
Կէօղ-Թէփէ	»	— —	3 20	5 54	9 6	11 22	12 22
Էրէնքէօյ	»	1 32	3 26	5 59	9 12	11 29	12 29
Պօսթանճը	»	1 41	3 35	6 8	9 22	11 37	12 37
Մալթէփէ	»	1 52	3 49	6 19	9 37	11 49	12 49
Քարթալ	»	2 7	4 2	6 31	9 54	12 2	1 2
Բէյնտիք	ժմն.	2 17	4 10	6 39	10 5	12 10	1 10
	մկնմ.	2 24	— —	— —	10 16	— —	— —
Թուզլա	»	2 46			10 41		
Կէյպզէ	»	3 8			11 7		
Տիլ-Իսքէլէսի	»	— —			11 33		
Թաւշանճիլ	»	3 40			11 44		
Հէրէքէ	»	3 56			12 5		
Եարբանա	»	— —			12 25		
Թիւթիւն-Զիֆթլիք	»	4 29			12 41		
Տէրինճէ	»	4 40			12 56		
Իզմիտ	ժմն.	4 53			1 12		
	մկնմ.	5 13					
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»	5 50					
Սարանճա	»	6 20					
Ատա-Բազար	»	6 46					
Կէյվէ	»	7 36					
Աք-Հիսար	»	8 1					
Մէքէճէ	»	8 35					
Լէֆքէ	»	9 5					
Վէզիր-Խան	»	9 43					
Պիլէճիք	ժմն.	10 24					
	մկնմ.	10 34					
Քարաքէօյ	»	11 44					
Պ զիւք	»	12 25					
Օ-Լէօնիւ	»	1 11					
Նուբար-Հիսար	»	1 41					
Էսկի-Շէհիր	ժմն.	2 19					
	իրկն						

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Թ. 1 Ճամբ. Առտու	Թ. 3 Ճամբ. Առտու	Թ. 21 խառն Առտու	Թ. 5 Ճամբ. Առտու	Թ. 7 Ճամբ. Իրկն	Թ. 23 խառն Առտու
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհիր	մկնմ.						11 —
Զուբար-Հիսար	»						11 39
Ին-Էօնիւ	»						12 13
Պօզիւք	»						12 47
Քարաքէօյ	»						1 21
Պիլէճիք	ժմն.						2 11
	մկնմ.						2 21
Վէզիր-Խան	»						2 58
Քէ	»						3 37
Էճէ	»						4 11
Հիսար	»						4 39
Վէ	»						5 5
Ա-Բազար	»						6 1
Բանճա	»						6 19
Պէօյիւք-Տէրպէնտ	»						6 47
Իզմիտ	ժմն.						7 24
	մկնմ						7 44
Տէրինճէ	»						8 —
Թիւթիւն-Զիֆլիք	»						8 10
Եարբանա	»						— —
Հէրէքէ	»						8 46
Թաֆշանճիլ	»						8 58
Տիլ-Իսկէլէսի	»						— —
Կէյվզէ	»						9 33
Թուզլա	»						9 54
Բէյնտիք	ժմն.						10 15
Գարթալ	»						10 25
Մալթէփէ	»						11 —
Պօսթանճը	»						11 15
Էրէնքէօյ	»						11 27
Կէօղթէփէ	»						— —
Ֆէնէր-Եօլու	»						11 38
Գէզլլ-Թօփրաք	»						— —
Հայտար-Փաշա	ժմն.						11 47
	մկնմ.						— —
Քարաքէօյ Կամուրջ	ժմն.						12 25
							իրկն.

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Գարբ. Թ. 122 խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհիր	մեկ.	1 —
Ազ-Բունար	»	1 48
Ալրի-Քէօյ	»	2 30
Պէյլիկ-Ամբը	»	3 23
Մարը-Քէօյ	»	4 38
Պիչէր	»	5 35
Մազլար	»	6 20
Գէյլիք քէօրրիւ	»	7 55
Օլաալը	»	9 17
Մարիքէօյ	»	10 9
Սրսճան-քէօյ	»	11 12
Էնկիւրիւ	ժմն.	իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Գարբ. Թ. 121 խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էնկիւրիւ	մեկ.	2 10
Սրսճան-քէօյ	»	3 6
Մալի-քէօյ	»	4 0
Բ լաալը	»	5 59
Պէյլիք-քէօրրիւ	»	6 51
Մազլար	»	7 23
Պիչէր	»	8 8
Մարը-քէօ	»	9 13
Գէյ իկ-ախբը	»	10 20
Ալրի քէօյ	»	11 16
Ազ-Բունար	»	11 54
Էսկի-Շէհիր	ժմն.	1 41
		իրկն.

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Գարբ. Թ. 324 խառն Առտու	Թ. 326 Իրկն.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Ակսարայ	մեկ.	2 45	11 —
Քէօփրիւ-Արասի	»	3 5	10 20

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Գարբ. Թ. 323 խառն Առտու	Թ. 325 Իրկն.
		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
Ակսարայ	մեկ.	1 00	9 0
Քէօփրիւ-Արասի	»	2 10	9 40

ԱՄԱՍՅԻՈՅ ԳԵՂԵՑԻԿ ԳԱՐԵՆ

ԵՐԹ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Գարբ. Թ. 222 խառն Առտու
		Ժ. Վ.
Էսկի-Շէհիր	մեկ.	12 —
Կէօքճէ քրուք	»	12 49
Սապօնճը քրնարը	»	1 41
Ալաեոնտ	»	2 40
Զը քուրլէր	»	3 27
Տէօնէր	»	4 28
Իշհանիլէ	»	4 59
Ղազլը կէօլ համամը	»	5 40
Աֆիոն Գարա Հիսար	»	6 22
Պէյիւք Զօպանլար	»	7 3
Զայ	»	8 6
Իսկզլու	»	9 8
Եասբեան	»	9 38
Ազ չէհիր	ժմն.	10 4
		իրկն.

ԴԱՐՁ

ԿԱՅԱՐԱՆ		Գարբ. Թ. 221 խառն Իրկն.
		Ժ. Վ.
Ազ չէհիրէն	մեկն.	2 41
Եասբեան	»	3 9
Իսկզլու	»	3 43
Զայ	»	4 43
Պէյիւք Զօպանլար	»	5 40
Աֆիոն Գարա Հիսարէ	»	6 31
Ղազլը կէօլ համամը	»	7 11
Իշհանիլէ	»	7 47
Տէօնէր	»	8 25
Զը քուրլէր	»	9 25
Ակաեոնտ	»	10 19
Սապոնճը քրնարը	»	11 10
Կէօքճէ քրուք	»	11 55
Էսկի-Շէհիր	ժմն.	12 42
		իրկն.